

Izvještaj menadžmenta 2021

JUGOPETROL AD

Podgorica, mart 2022

Sadržaj

1. IDENTITET KOMPANIJE JUGOPETROL AD	3
1.1. Opšte informacije	3
1.2. Misija i strateška vizija	3
1.3. Osnovna načela	4
1.4. Istorija Jugopetrola AD	4
1.5. Opseg poslovanja	5
2. JUGOPETROL AD - AKCIJE	6
2.1 Akcijski kapital – akcionari	6
2.2 Jugopetrol AD kao dio Hellenic Petroleum Grupe	7
2.3 Tržišni podaci	7
3. KORPORATIVNO UPRAVLJANJE	10
3.1 Skupština akcionara	10
3.2 Odbor direktora	10
3.3 Revizorski odbor	12
3.4 Interna revizija	12
4. ORGANIZACIONA STRUKTURA JUGOPETROLA AD	13
4.1 Izvršni direktor i ključno rukovodstvo	13
4.2 Administrativna organizacija Kompanije – Organizaciona šema	13
4.3 Zaposleni	14
5. GLAVNA OSNOVNA SREDSTVA JUGOPETROLA AD	16
5.1 Petrolejska instalacija Bar	16
5.2 Avio servisi	18
5.3 Služba za prevoz goriva	20
5.4 Upravna zgrada	21
5.5 Benzinske stanice	21
6. POSLOVNO OKRUŽENJE	24
6.1 Globalni ekonomski podaci	24
6.2 Makroekonomsko okruženje u Crnoj Gori	25
6.3 Opšti opis tržišta nafte u Crnoj Gori	25
6.4 Zakonodavni okvir	26
7. POSLOVNE AKTIVNOSTI JUGOPETROLA AD	27
7.1 Obezbjedenje kvaliteta goriva	27
7.2 EKO garancija	29
7.3 Goriva kojima se snabdijeva domaće tržište	30
7.4 Maloprodaja goriva	31
7.5 Veleprodaja goriva	32

7.6	Maloprodaja dodatnog asortimana	33
7.7	Cjenovna politika	34
7.8	Snabdijevači naftnim derivatima – lanac snabdijevanja	35
8.	OBIM PRODAJE JUGOPETROL AD	37
8.1	Ukupna prodaja goriva	37
8.2	Maloprodaja	38
8.3	Veleprodaja	39
9.	FINANSIJSKI ISKAZI I RACIO POKAZATELJI	40
9.1	Iskaz o ukupnom rezultatu – Bilans uspjeha	40
9.2	Iskaz o finansijskoj poziciji – Bilans stanja	42
9.3	Racio pokazatelji	44
9.4	Poreski doprinosi	45
9.5	Poslovna dostignuća u 2021. godini	46
10.	PLANOVI I PROJEKTI ZA BUDUĆI PERIOD	47
10.1	Poslovna strategija	47
10.2	Projekat “Elephant”	48
11.	ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ	49
11.1	Operativni poslovi i poboljšanje efikasnosti	49
11.2	Ulaganja u obrazovanje zaposlenih	52
12.	UPRAVLJANJE RIZIKOM	54
12.1	Glavni faktori rizika i metoda upravljanja rizikom	54
12.2	Sistem interne revizije i upravljanje rizicima	55
12.3	Pravni rizici	57
13.	TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA	58
14.	FOKUS NA ŽIVOTNU SREDINU	59
15.	KORPORATIVNA DRUŠTVENA ODGOVORNOST	63

1. IDENTITET KOMPANIJE JUGOPETROL AD

1.1. Opšte informacije

Jugopetrol AD je naftna kompanija koja posluje u Crnoj Gori. U većinskom je vlasništvu kompanije Hellenic Petroleum International, jedne od najvećih naftnih kompanija na Balkanu.

Kompanija je glavni snabdjevač naftnih derivata u Crnoj Gori. Njene glavne djelatnosti uključuju veleprodaju naftnih derivata kroz rad skladišnih postrojenja u Baru i dva postrojenja za opremanje vazduhoplova smještenih na aerodromima Tivat i Podgorica, kao i maloprodaju i distribuciju naftnih derivata kroz rad 44 benzinske stanice i 3 jahting servisa.

Infrastruktura kompanije Jugopetrol AD sastoji se od:

- maloprodajne mreže od 44 benzinske stanice;
- 3 jahting servisa: u Kotoru, Budvi i Herceg Novom;
- petrolejske instalacije u Baru sa 20 rezervoara za gorivo ukupnog skladišnog kapaciteta 110.300 m³.
- 2 avio-servisa: u Podgorici i Tivtu;
- vozni park od 20 auto-cistijerni za snabdijevanje benzinskih stanica i industrijskih potrošača, i 6 cistijerni za snabdijevanje vazduhoplova na aerodromima Tivat i Podgorica.

Kompanija koristi poznati komercijalni brend „EKO“, koji se vezuje sa visokim kvalitetom u regionu jugoistočne Evrope. Vodeća je naftna kompanija u Crnoj Gori.

1.2. Misija i strateška vizija

Strateška vizija kompanije Jugopetrol AD je da bude „vodeća naftna kompanija u Crnoj Gori koja garantuje snabdijevanje gorivom u državi i predstavlja odgovorni korporativni subjekat“.

Misija kompanije je da snabdijeva crnogorsko tržište na pouzdan i efikasan način, pružajući vrhunske proizvode i usluge, pružajući korisnicima efikasnost i inovativnost, uz poštovanje životne sredine i postizanje najboljih mogućih finansijskih rezultata za svoje akcionare.

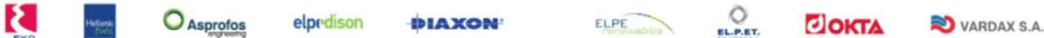
Temeljne tačke ove vizije i sredstva za njeno ostvarivanje su:

- naši ljudi
- naši proizvodi koji nude
 - gorivo najvišeg kvaliteta
 - potpunu pokrivenost zemlje
 - široku lepezu proizvoda u maloprodaji koji nijesu gorivo (DAS)
- naša usluga
- društvena odgovornost

1.3. Osnovna načela

Temeljna načela kompanije **Jugopetrol AD** su u skladu sa načelima Hellenic Petroleum Grupe:

Naša misija „Energija za život“ Proizvodnja i ponuda proizvoda i usluga vrhunskog kvaliteta u sektoru energetike, pružanje efikasnosti i inovacija našim potrošačima na grčkom i na međunarodnim tržištima	Naša načela 1. Bezbjednost je uvijek naš prvi prioritet 2. Mi nudimo vrijednost našim potrošačima 3. Mi poslujemo odgovorno prema društvu i životnoj sredini 4. Mi poštujemo kolege i partnere promovirajući meritokratiju, timski rad, inovacije, kontinuirano unapređivanje i orijentaciju ka rezultatima 5. Mi ulažemo u održivi razvoj 6. Mi kontinuirano unapređujemo našu konkurentnost 7. Mi primjenjujemo visoke standarde korporativnog upravljanja 8. Mi kreiramo vrijednost za naše akcionare i fokusirani smo na kontinuirano unapređivanje naših rezultata i novčanih tokova
--	--

1.4. Istorija Jugopetrola AD

1947 Jugopetrol AD je osnovan 12. aprila 1947. godine sa sjedištem u Kotoru, kao preduzeće za eksploataciju i promet nafte i naftnih derivata. Preduzeće je započelo svoj rad sa skromnim resursima i u začecima stvaranja naftne privrede bivše Jugoslavije.

1947-1957 Ovaj period karakteriše početak izgradnje objekata - prvog skladišta, a zatim i benzinskih stanica. Započeta je izgradnja skladišta na Ljutoj, u Titogradu (današnjoj Podgorici) i Nikšiću. U tom periodu (1954. godine) izgrađena je i prva benzinska stanica na električni pogon u Titogradu, a zatim i benzinske stanice u Kotoru, Baru, Cetinju, Kolašinu i Andrijevići.

1957-1967 Nagli rast potrošnje naftnih derivata zbog razvoja ostalih privrednih djelatnosti u Crnoj Gori. 1964. prvi put počinje potrošnja lož ulja - mazuta.

1964 Započeta je prva faza izgradnje petrolejske instalacije u Baru. Ova petrolejska instalacija je tada bila najmodernije postrojenje na Balkanu.

1970 Od 1970. godine Jugopetrol AD dobija pravo i na istraživanje hidrokarbonata na teritoriji Crne Gore, i već dugi niz godina na ovom polju sarađuje sa stranim i domaćim partnerima. U periodu od 1976. do 1981. započete su i završene 3 istražne bušotine. U 1989. započeta je bušotina UK-1 u blizini Ulcinja, čija je dubina 5.309 m, što je najdublja bušotina izvedena na prostorima tadašnje Jugoslavije.

1992-1996 Jugopetrol AD posluje kao Javno preduzeće za istraživanje, eksploataciju i promet nafte i naftnih derivata, a decembra 1996. godine transformisan je u Akcionarsko Društvo.

2002 Jugopetrol AD je postao član Hellenic Petroleum Grupe. Nakon privatizacije Kompanije, Hellenic Petroleum, renomirana i poznata grčka naftna Kompanija, postala je većinski vlasnik Jugopetrola AD Kotor. Od tada maloprodajna mreža Kompanije posluje pod komercijalnim brendom "EKO", poznatim i cijenjenim u zemljama Jugoistočne Evrope.

2014 Jugopetrol AD je preselio svoje sjedište iz Kotora u Podgoricu, glavni grad Crne Gore i administrativno-poslovni centar zemlje. Preseljenje je djelovalo kao katalizator za dalje strukturne reorganizacije preduzeća i veću efikasnost. Nakon ovog poteza, Kompanija je promijenila naziv Jugopetrol Kotor AD u Jugopetrol AD.

74 godine je prošlo od osnivanja Kompanije, a Jugopetrol AD i dalje predstavlja dio identiteta Crne Gore. Uporedo sa rastom i razvojem putne mreže, turizma i drugih privrednih grana rastao je i razvijao se i Jugopetrol AD. Prolazeći kroz mnoge transformacije organizacionog i poslovnog karaktera izrastao je u veliko i moćno preduzeće.

1.5. Opseg poslovanja

Jugopetrol AD, član Hellenic Petroleum Grupe, vodeća je naftna kompanija u Crnoj Gori.

Glavne djelatnosti Kompanije su:

- maloprodaja preko najveće mreže benzinskih stanica u Crnoj Gori,
- veleprodaja, uključujući bunker (snabdijevanje plovila gorivom), vazduhoplovstvo, ostale maloprodajne mreže i komercijalne i industrijske kompanije,
- skladištenje i distribucija naftnih derivata.

2. JUGOPETROL AD - AKCIJE

2.1 Akcijski kapital - akcionari

a) Akcijski kapital

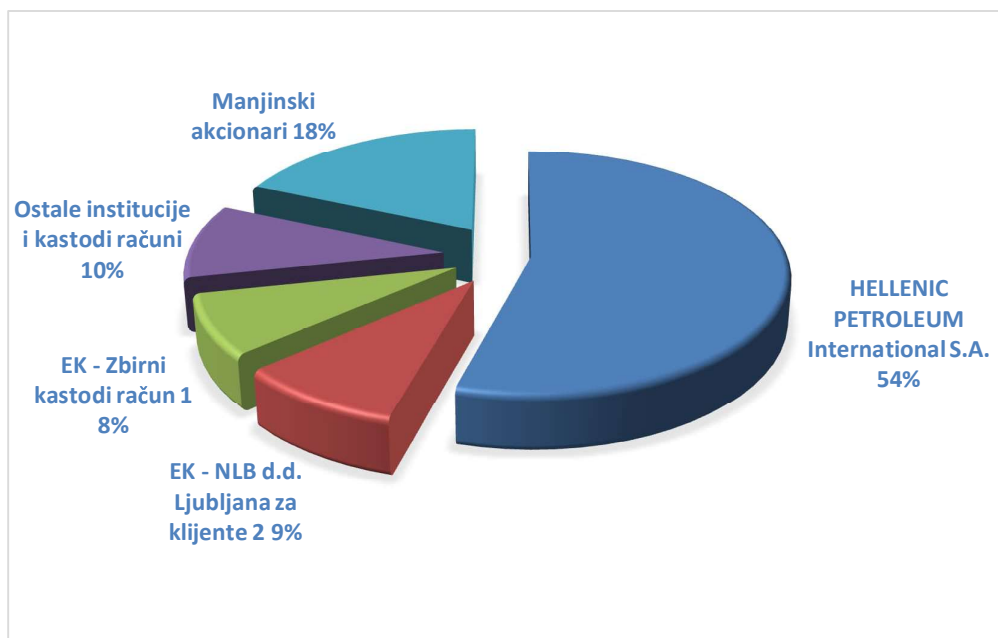
Jugopetrol AD ima osnovni kapital od 67.986.605 EUR podijeljen na 4.653.971 akcije nominalne vrijednosti od po 14,61 EUR. Kompanija nije vršila otkup udjela sopstvenih akcija, a ukupan broj akcija je ostao nepromijenjen od privatizacije. U nastavku je pregled kretanja cijena akcija u posljednjih nekoliko godina:

Pregled kapitala - Jugopetrol AD

	2018	2019	2020	2021
Kapital (€ '000)	67.987	67.987	67.987	67.987
Broj akcija	4.653.971	4.653.971	4.653.971	4.653.971
Cijena akcije (€)	11,8	10,7	9,0	10,7

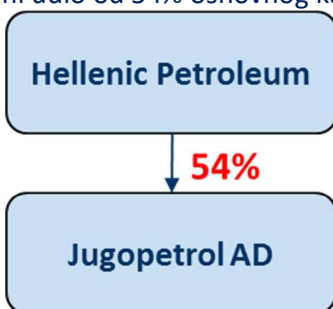
b) Akcionari

Jugopetrol AD ima više od 3.000 akcionara. Većinski akcionar je Hellenic Petroleum International sa 54,35% ukupnih akcija.

2.2 Jugopetrol AD kao dio Hellenic Petroleum Grupe

Jugopetrol AD je dio Hellenic Petroleum grupe, jedne od najvećih naftnih kompanija na Balkanu, koja posjeduje kontrolni udio od 54% osnovnog kapitala:

Korporativna struktura Hellenic Petroleum Grupe prikazana u nastavku:

KORPORATIVNA STRUKTURA GRUPE	
Prerada sirove nafte	HELLENIC PETROLEUM S.A.
Prodaja goriva	HELLENIC FUELS AND LUBRICANTS INDUSTRIAL AND COMMERCIAL S.A. CALYPSO LTD
Hemijski elementi	HELLENIC PETROLEUM S.A. DIAXON A.B.E.E.
Međunarodne aktivnosti (prerada sirove nafte i prodaja)	OKTA AD SKOPLJE HELLENIC PETROLEUM CYPRUS LTD RAMOIL CYPRUS LTD EKO BULGARIA EAD EKO SRBIJA AD JUGOPETROL AD
Istraživanje i proizvodnja nafte i gasa	HELLENIC PETROLEUM S.A. HELPE PATRAIKOS SA HELPE UPSTREAM SA HELPE ARTA PREVEZA S.A. HELPE NW PELOPONISSOS S.A. HELPE WEST KERKYRA S.A. HELPE SEA OF THRACE S.A.
Proizvodnja i trgovina energijom	ELPEDISON BV
Obnovljivi izvori energije	HELLENIC PETROLEUM - OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE S.A.
Inženjering	ASPROFOS S.A.
Transport i mreža cjevovoda za sirovu naftu i derivate	A.A.F.P.C. S.A. VARDAX S.A. HELLENIC PETROLEUM - APOLLON MARITIME COMPANY HELLENIC PETROLEUM - POSEIDON MARITIME COMPANY
Prirodni gas	DEPA S.A.

U januaru 2022. godine dolazi do izmjena u strukturi Hellenic Petroleum Grupe prilikom odvajanja sektora prerade, snabdijevanja i trgovine naftnim derivatima i petrohemije.

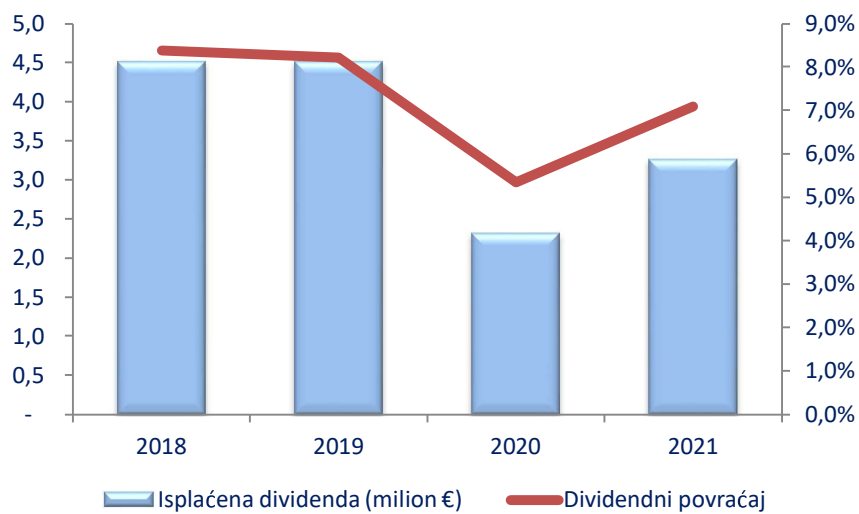
2.3 Tržišni podaci

Tokom 2021. godine prosječna cijena akcija bila je veća za 6% u odnosu na 2020. godinu:

	2018	2019	2020	2021
Prosječna cijena akcije (€)	11,56	11,81	9,35	9,87
Isplaćena dividenda (€)	4.514.352	4.514.352	2.326.986	3.257.782*
Dividenda po akciji (€)	0,97	0,97	0,50	0,70
Dividendni povraćaj	8,39%	8,21%	5,35%	7,09%
Zarada po akciji (€)	1,46	0,93	0,56	1,19
Prosječna tržišna kapitalizacija (€ m)	53,79	54,96	43,51	45,93
Prosječni P/E	7,94	12,70	16,61	8,26

1.396.193 € iz raspodjele dobiti za 2019. godinu i 1.861.588 € iz raspodjele dobiti za 2020. godinu

3. KORPORATIVNO UPRAVLJANJE

IZJAVA O KORPORATIVNOM UPRAVLJANJU

Pravila korporativnog upravljanja u Kompaniji zasnivaju se na relevantnim odredbama Zakona o privrednim društvima i Statuta Kompanije i drugih internih procedura kojih se Kompanija u potpunosti pridržava.

Upravljanje i nadzor nad organizacijom, poslovanjem i kontrolom Kompanije sprovodi se putem Skupštine akcionara, Odbora direktora, Revizorskog odbora, Izvršnog direktora, Sekretara kompanije, Interne revizije i Eksterne revizije.

3.1 Skupština akcionara

Skupština akcionara je vrhovni organ Kompanije koji donosi, mijenja i dopunjava Statut, bira i razrješava članove Odbora direktora, imenuje nezavisnog revizora, usvaja godišnje finansijske izvještaje, Izvještaj revizora i Godišnji izvještaj o poslovanju, odlučuje o upravljanju imovinom Kompanije čija je vrijednost veća od 20% knjigovodstvene vrijednosti imovine Kompanije (imovina velike vrijednosti), odlučuje o naknadi za članove Odbora direktora, odlučuje o raspodjeli dobiti i raspodjeli dividende, odlučuje o povećanju i smanjenju kapitala i drugim pitanjima u skladu sa zakonom.

Uloga, odgovornosti, učešće, redovni ili vanredni kvorum učesnika, predsjedavanje, dnevni red i vođenje postupaka Skupštine akcionara Kompanije opisani su Statutom i Poslovnikom o radu Skupštine akcionara Kompanije.

Tokom 2021. godine održane su tri (3) sjednice Skupštine akcionara: redovna godišnja Skupština akcionara koja je održana 16. juna 2021. godine i dvije vanredne Skupštine akcionara: 30. marta 2021. godine i 23. decembra 2021. godine.

3.2 Odbor direktora

Odbor direktora je vrhovni izvršni organ Kompanije. Odbor direktora sprovodi odluke Skupštine akcionara, formuliše razvojnu politiku i strategiju Kompanije, prati i kontroliše upravljanje Kompanijom, obezbjeđuje sistem interne kontrole, određuje organizaciju Kompanije, donosi odluke o investicijama, usvaja godišnje planove poslovanja, imenuje komisije i radna tijela za izvršavanje određenih zadataka.

Odbor direktora se sastoji od sedam (7) članova koje bira Skupština akcionara.

Članovi Odbora direktora imaju pravo na naknadu za svoj rad shodno Politici naknada članovima organa upravljanja JUGOPETROL AD koja je dostupna na internet stranici kompanije i Odluci o iznosu naknada članovima Odbora direktora koje je usvojila Skupština akcionara na redovnoj sjednici održanoj dana 16. juna 2021. godine.

Odbor direktora bira predsjedavajućeg među svojim članovima.

Predsjedavajući Odbora direktora ovlašten je da: saziva i predsjedava sjednicama Odbora direktora, prati i zadužen je za sprovođenje odluka Odbora direktora, obavlja poslove pripreme programa i razvojne strategije Kompanije, koordinira i sprovodi poslovnu saradnju s domaćim i stranim partnerima i međunarodnim organizacijama, obezbjeđuje informacije o cjelokupnom radu i poslovanju Kompanije Odboru direktora u najkraćem roku.

Uloga, odgovornosti, predsjedavanje, dnevni red i vođenje postupaka Odbora direktora opisani su Statutom i Poslovníkom o radu Odbora direktora.

Struktura Odbora direktora tokom 2021. godine bila je:

U periodu od 01. januara 2021. do 30. marta 2021.

- Georgios Georgiou – predsjednik Odbora direktora
- Panagiotis Loukas – član
- Tripko Krgović^{*1} – član
- Panagiotis Athanasopoulos – član
- Theodora Papadimitriou – član
- Konstantinos Pantazis – član
- Dejan Bajić^{*2} – član

^{*1} posjeduje 7.777 akcija Jugopetrol-a AD

^{*2} posjeduje 100 akcija Jugopetrol-a AD

U periodu od 31. marta 2021. do 22. decembra 2021.

- Panagiotis Loukas – predsjednik Odbora direktora
- Georgios Gregoras – član
- Tripko Krgović^{*1} – član
- Panagiotis Athanasopoulos – član
- Theodora Papadimitriou – član
- Antonios Kelesis – član
- Dejan Bajić^{*2} – član

^{*1} posjeduje 7.777 akcija Jugopetrol-a AD

^{*2} posjeduje 100 akcija Jugopetrol-a AD

U periodu od 23. decembra 2021. do 31. decembra 2021.

- Panagiotis Loukas – predsjednik Odbora direktora
- Maria Patsalides – član
- Tripko Krgović^{*1} – član
- Charikleia Vardakari – član
- Ioannis Dimarakis – član
- Antonios Kelesis – član
- Dejan Bajić^{*2} – član

^{*1} posjeduje 7.777 akcija Jugopetrol-a AD

^{*2} posjeduje 100 akcija Jugopetrol-a AD

U cilju minimiziranja rizika i prevencije eventualnih negativnih efekata, Služba interne revizije sprovodi revizione aktivnosti i mimo onih definisanim godišnjim planom revizije.

3.3 Revizorski odbor

Revizorski odbor je imenovan od strane Odbora direktora.

Cilj Revizorskog odbora je da podrži Odbor direktora u ispunjavanju svojih odgovornosti koje se odnose na finansijsko izvještavanje, sisteme interne kontrole, proces revizije i usklađenost sa zakonskom regulativom i kodeksom ponašanja.

Revizorski odbor prati sljedeće postupke u Kompaniji: efikasnost upravljanja rizicima, efikasnost sistema internih kontrola, korporativno finansijsko izvještavanje, aktivnosti interne i nezavisne eksterne revizije. Revizorski odbor se sastoji od tri (3) člana i obavlja aktivnosti u skladu sa Poveljom Revizorskog odbora i Zakonom o reviziji.

Od 13. decembra 2018. godine, na osnovu odluke Borda direktora broj 57888, sastav Revizorskog odbora je:

- Kimon Bossinis, predsjednik
- Spyridon Gkikas
- Panagiotis Loukas

Četiri (4) sastanka Revizorskog odbora održana su tokom 2021. godine.

3.4 Interna revizija

Služba Interne revizije djeluje u skladu sa ovlašćenjima definisanim Zakonom o reviziji, kao i u skladu sa internom Poveljom interne revizije.

Zaduženje nezavisne Službe Interne revizije je da obezbijedi, putem periodičnih procjena i revizija, da su identifikacione procedure i upravljanje rizicima koje sprovodi menadžment adekvatnog karaktera, da sistem interne kontrole djeluje efikasno i da su informacije koje se prenose Izvršnom direktoru u odnosu na sistem interne kontrole pouzdane i odgovarajućeg kvaliteta.

Interna revizija prati implementaciju preporuka koje je sačinila u postupku interne revizije. Ukoliko postoje, povezani zaključci se periodično (mjesečno, kvartalno, polugodišnje, godišnje ili ad hoc ukoliko nalaže značaj nalaza) saopštavaju Izvršnom direktoru i Odboru za reviziju.

Služba interne revizije priprema godišnji plan revizije, a na bazi sagledavanja intenziteta i učestalosti rizika koji korespondiraju sa procjenom rizika od strane Menadžmenta. Godišnji plan aktivnosti i projekata revizije razmatra Revizorski odbor.

U cilju smanjenja rizika i prevencije eventualnih negativnih efekata, Služba interne revizije sprovodi revizione aktivnosti i mimo onih definisanim godišnjim planom revizije. Služba interne revizije preporučuje i koncipiranje procedura i ostalih internih akata za segmente poslovanja gdje iste nisu ustanovljene, a postoji prepoznati rizik po poslovanje.

4. ORGANIZACIONA STRUKTURA JUGOPETROLA AD

4.1 Izvršni direktor i ključno rukovodstvo

Izvršnog direktora Kompanije imenuje Odbor direktora.

Prava i dužnosti izvršnog direktora uređeni su Zakonom o privrednim društvima i Statutom Kompanije. Izvršni direktor Kompanije upravlja svakodnevnim aktivnostima Kompanije, sprovodeći svoje operativne aktivnosti u skladu sa odlukama Odbora direktora i Skupštine akcionara i preduzima sve radnje u skladu sa ciljevima Plana poslovanja i odgovornostima uređenim Statutom i na zahtjev Odbora direktora, a u skladu sa internim pravilima i politikom upravljanja koje definiše Odbor direktora, priprema i predlaže planove poslovanja i razvoja, podnosi predloge unutrašnje organizacije i akta o sistematizaciji radnih mjesta, odlučuje o zapošljavanju novih radnika u Kompaniji, u skladu s planovima i potrebama Kompanije, zaključuje ugovore u skladu sa svojim ovlašćenjima, formira radne grupe, ekspertske timove i komisije za izvršavanje određenih zadataka.

U 2021. godini tim ključnog rukovodstva sastojao se od sljedećih članova:

Ime i Prezime	Sektor	Od	Do	Broj akcija
Antonis Semelides	CEO	8.3.2017.	24.2.2021.	
Vasileios Panagopoulos	CEO	25.2.2021.	-	-
Veselin Gačević	Operacije i logistika	1.4.2014.	-	533
Vlado Samardžić	Razvoj mreže	1.6.2013.	-	737
Nikola Jovanović	Finansije i administracija	13.7.2020.	-	-
Dragan Nikolić	Veleprodaja	1.12.2016.	-	-
Vasileios Makris	Maloprodaja	20.10.2021.	-	-
Vesna Spaić	HR & Sekretar društva	1.4.2018.	-	-

4.2 Administrativna organizacija Kompanije – organizaciona šema

Do 06. oktobra 2021. godine organizaciona struktura Kompanije se zasnivala na tri glavna stuba:

- sektor komercijale
- sektor operativnih poslova i logistike
- sektor finansija i administracije

Od 06. oktobra 2021. godine organizaciona struktura se zasniva na četiri glavna stuba:

- sektor veleprodaje
- sektor maloprodaje
- sektor operativnih poslova i logistike
- sektor finansija i administracije

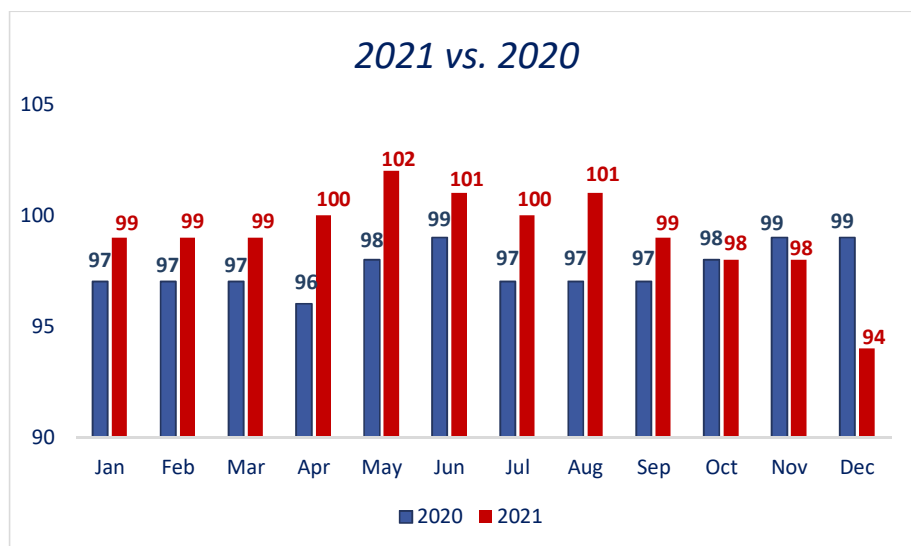
Pored navedenog, Jugopetrol AD ima pet dodatnih službi: Ljudski resursi, Interna revizija, Služba marketinga, Razvoj mreže i Bezbjednost i zaštita.

Struktura Kompanije je predstavljena na grafiku:

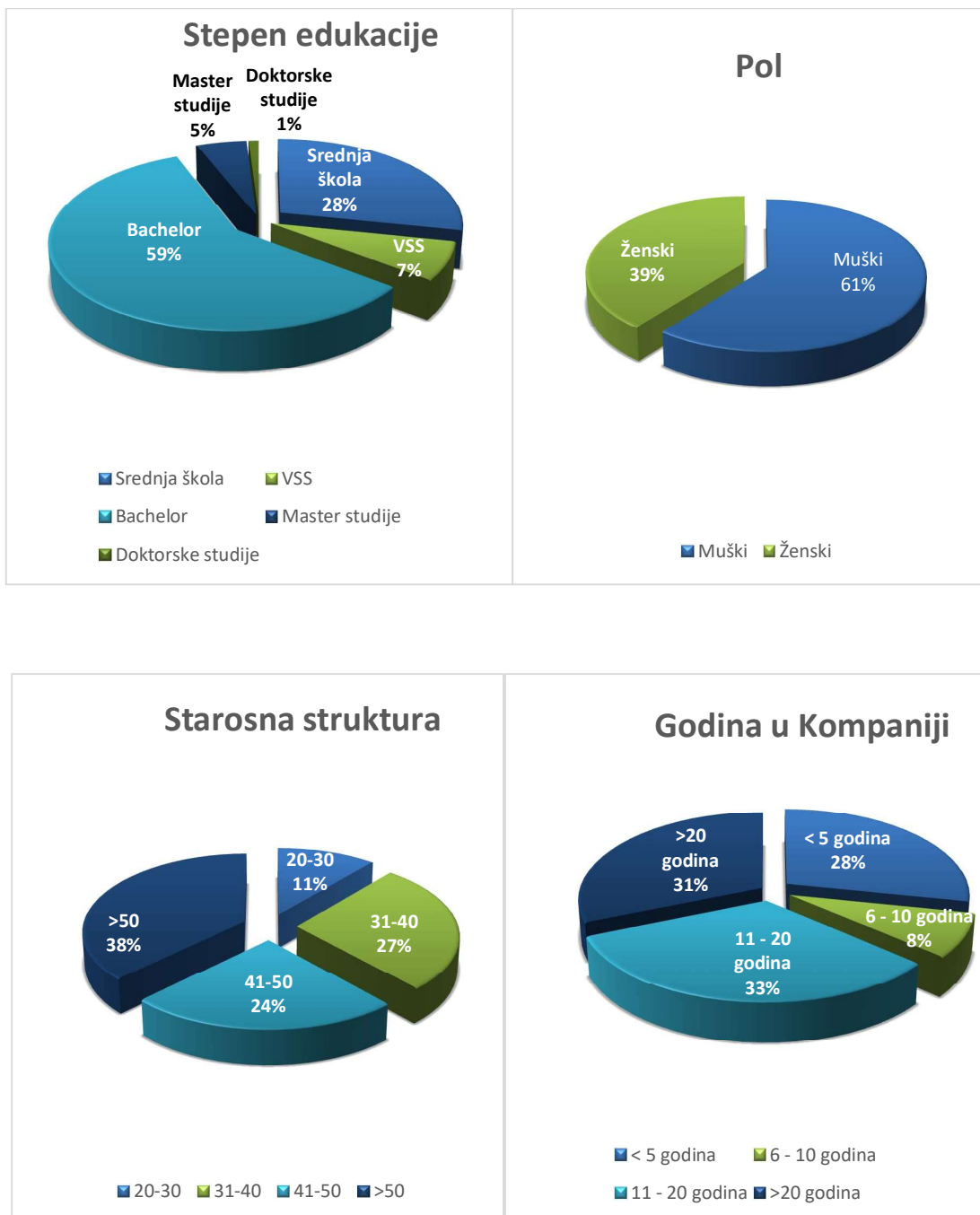

4.3 Zaposleni

Na kraju 2021. godine ukupan broj zaposlenih je iznosio 94.

Struktura zaposlenih prikazana je u sljedećim grafikonima:

5. GLAVNA OSNOVNA SREDSTVA JUGOPETROLA AD

5.1 Petrolejska instalacija Bar

Skladišni terminal u Baru je izgrađen 1966. i njegovi kapaciteti su dva puta povećani, 1974. i 1990. godine. To je najveći terminal u zemlji, sa mogućnošću prijema i otpreme goriva brodom, autocistijernama ili vagonskim cistijernama. Raspolaže sa 20 rezervoara, ukupnog kapaciteta 110.300 m³.

Glavne aktivnosti Petrolejske instalacije Bar:

- Prijem goriva sa brodova (tankera)
- Mogućnost prijema goriva vagon ili auto cistijernama
- Skladištenje
- Mogućnost isporuke goriva:
 - autocistijernama,
 - vagon cistijernama,
 - plovilima u bunker stanici.

5.2 Avio servisi

5.2.1 Avio servis Tivat

Avio servis Tivat je u funkciji od 1973. godine i nalazi se na aerodromu Tivat, jednom od glavnih aerodroma u regionu. Ukupan skladišni kapacitet avio servisa je 7.825 m³, a vozni park čine tri specijalizovane autocistijerne za snabdijevanje letilica, ukupnog kapaciteta 114 m³. Glavne aktivnosti avio servisa su prijem goriva autocistijernama (sa Instalacije Bar), skladištenje goriva i snabdijevanje vazduhoplova. Proizvodi koji se isporučuju su gorivo za mlazne motore Jet A-1 i avionski benzin AvGas 100 LL.

U sklopu avio servisa u Tivtu posluje interna benzinska stanica, na kojoj se eurodizelom snabdijevaju sopstvena i aerodromska vozila.

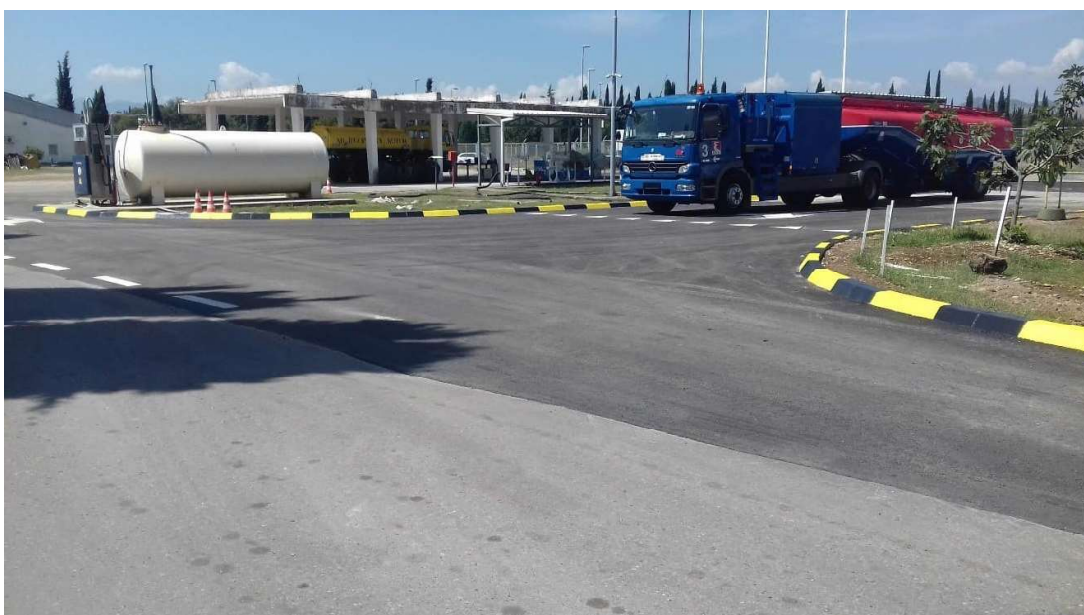

5.2.2 Avio servis Podgorica

Avio servis Podgorica se nalazi na aerodromu u Golubovcima, u Podgorici, glavnom gradu Crne Gore. Ukupan skladišni kapacitet ovog avio servisa je 300 m³, a vozni park čine tri specijalizovane autocistijerne za snabdijevanje letilica, ukupnog kapaciteta 110 m³.

Glavne aktivnosti avio servisa čine prijem goriva autocistijernama (sa Instalacije Bar), skladištenje goriva i snabdijevanje vazduhoplova. Proizvodi koji se isporučuju su gorivo za mlazne motore Jet A-1 i avionski benzin AvGas 100 LL.

U sklopu avio servisa u Podgorici takođe posluje interna benzinska stanica, na kojoj se eurodizelom snabdijevaju sopstvena i aerodromska vozila.

5.3 Služba za prevoz goriva

U cilju efikasnog zadovoljavanja potreba benzinskih stanica i veleprodajnih potrošača, Jugopetrol AD posjeduje autocistijerne za prevoz i isporuku goriva u podzemne i nadzemne rezervoare, pomoću pumpe ili slobodnim padom, kroz crijeva za iskrcaj različitog prečnika i načina spajanja, i opremljene volumetrima za mjerenje iskrcane količine, sve u zavisnosti od tehničkih karakteristika prijemnika ili specifičnih zahtjeva pojedinačnih potrošača. Volumetri su zvanično baždareni od strane Zavoda za metrologiju Crne Gore.

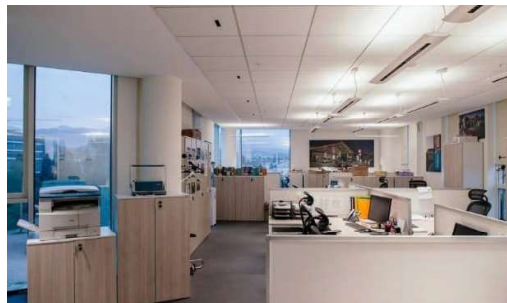
Sve autocistijerne su propisno registrovane, posjeduju ADR sertifikat za prevoz opasnih materija, kao i licencu za komercijalni prevoz naftnih derivata koju izdaje Regulatorna agencija za energetiku.

U cilju obnavljanja i osavremenjavanja voznog parka, Jugopetrol AD je početkom 2020. stavio u funkciju četiri nova kamiona za prevoz goriva, proizvođača “Mercedes”, sastavljenih od šest voznih jedinica-autocistijerni proizvođača “Zygouris” Grčka ukupnog kapaciteta 130 m³. Tokom 2021. Jugopetrol je nadgradio i prefarbao sedam kamiona u nove RVI boje. Nadogradjeni su i prefarbani kamioni čiji ukupni kapaciteti iznose 230 m³.

5.4 Upravna zgrada u Podgorici

U decembru 2014. sjedište Jugopetrola AD je preseljeno u novu zgradu u Podgorici. Zgrada se nalazi u blizini centra grada, na obali rijeke Morače. Ovo je jedna od dvije susjedne zgrade koje je izgradila ovdašnja građevinska kompanija "Neksan", pri čemu se u drugoj zgradi nalaze "Universal Capital Banka" i "Ernst & Young Montenegro". Zgrada ima prizemlje, četiri sprata, suteran i podzemnu garažu. Jugopetrol AD je vlasnik drugog, trećeg i četvrtog sprata i dijela garaže.

Neto površina svakog sprata je oko 410 m², tako da je u vlasništvu Jugopetrola AD ukupno oko 1.230 m².

Poslovni prostor se sastoji od kancelarija za menadžment, "open space" kancelarija i multimedijalnih sala za sastanke. Na svakom spratu se nalazi kuhinja, kako bi se osoblju omogućio ugodan rad. U zgradi je ugrađena LED rasvjeta, sa sistemima za detekciju prisustva i automatskim podešavanjem nivoa osvjetljenja, u zavisnosti od nivoa dnevne svjetlosti.

5.5 Benzinske stanice

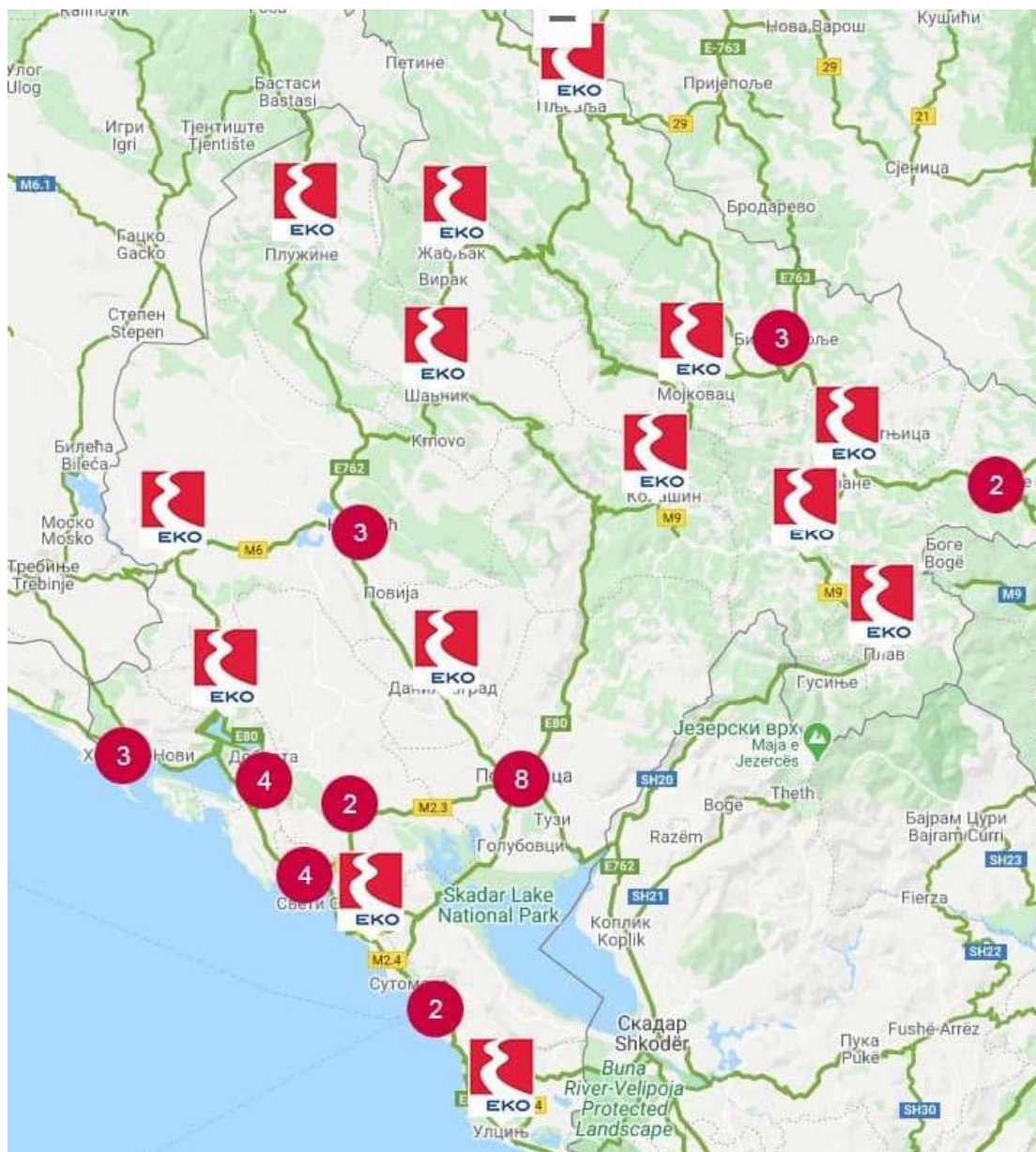
Na kraju 2021. godine maloprodajna mreža Jugopetrola AD se sastojala od 44 benzinske stanice i 3 jahting servisa i pokrivala je teritoriju cijele države.

U 2021. godini maloprodajna mreža je proširena za 1 benzinsku stanicu, kada je u martu mjesecu počela sa radom nova benzinska stanica u Podgorici.

Od 44 benzinske stanice 40 su u vlasništvu Kompanije, a 4 su zakupljene.

Maloprodajna mreža funkcioniše po COMO principu, i podijeljena je u tri regije: južnu, centralnu i sjevernu.

Promet u centralnoj oblasti je uglavnom ujednačen tokom godine, dok prometi u sjevernoj i naročito u južnoj regiji pokazuju veću sezonalnost (promet u ljetnjim mjesecima je pod uticajem turističkih aktivnosti značajno povećan).

BS Lapčiči

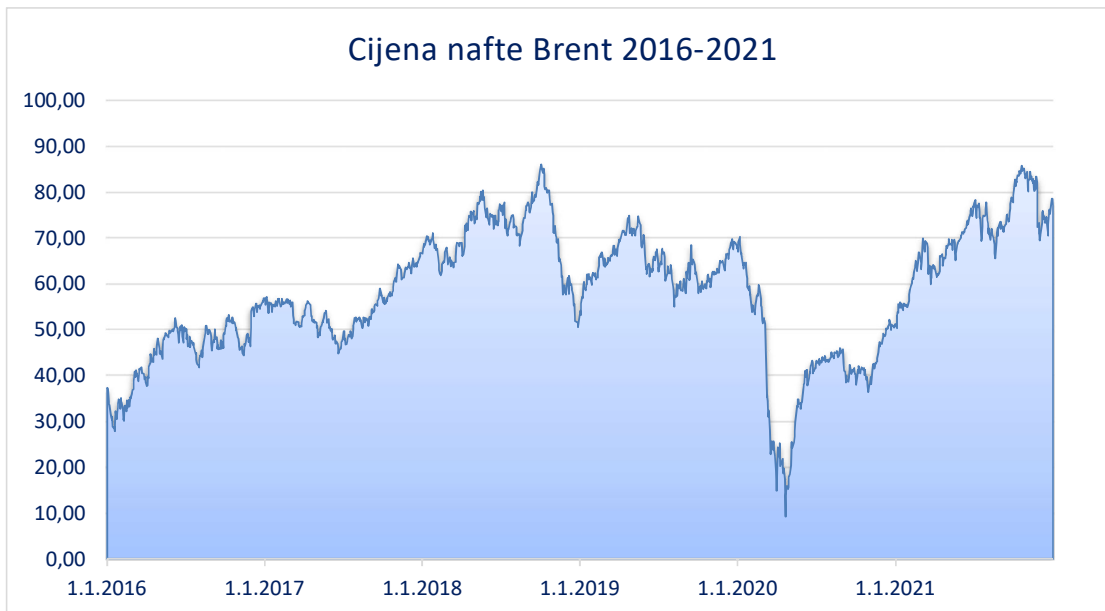

BS Žabljak 2

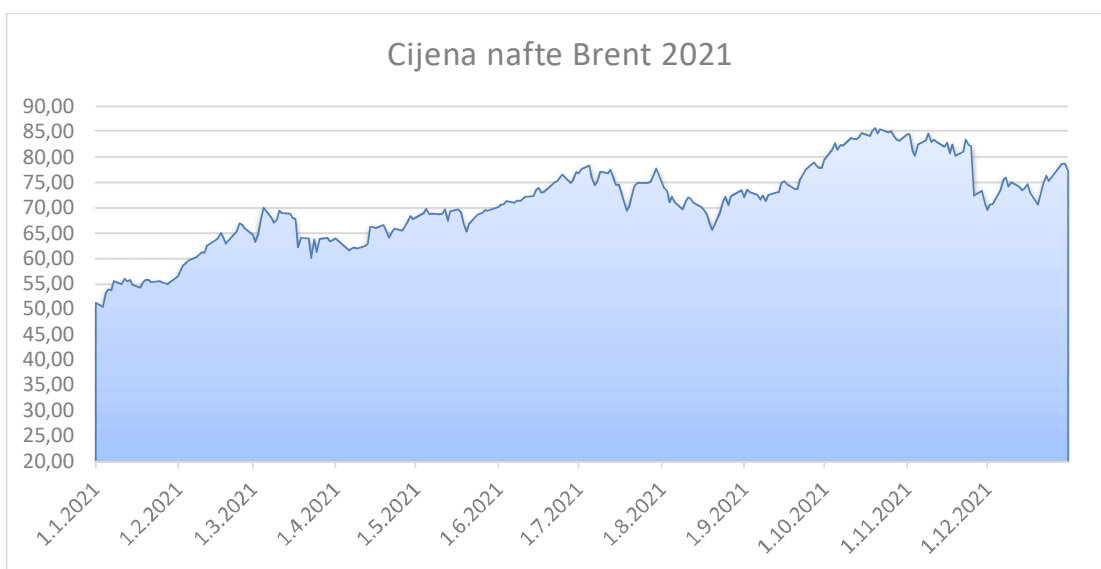
6. POSLOVNO OKRUŽENJE

6.1 Globalni ekonomski podaci

6.1.1 Cijene nafte

Tokom 2021. naftna industrija je uspjela da se stabilizuje, nakon suočavanja sa makroekonomskom nesigurnošću u pogledu cijena i potražnje za naftom, gasom i naftnim derivatima, uslovljenom pandemijom izazvanom korona virusom. Nivo cijena u 2021. polako počinje da raste tokom godine, pa cijena po barelu krajem godine dostiže iznos iznad 85 dolara, izjednačavajući se sa nivoom vrijednosti iz 2018. godine.

6.2 Makroekonomsko okruženje u Crnoj Gori

Nakon pojave pandemije, u proljeće 2020. godine, sve zemlje u svijetu suočile su se sa značajnim padom budžetskih prihoda, prije svega zbog drastičnog pada ekonomske aktivnosti i potpunog zatvaranja određenih djelatnosti. To je bio slučaj i sa Crnom Gorom.

Visok iznos deficita na kraju 2020. godine povukao je za sobom potrebu za dodatnim zaduživanjem, što je, zajedno sa značajnim padom BDP-a, uslovalo rast bruto javnog duga na nivo od 4,4 milijarde eura. Visok nivo javnog duga predstavlja ključni sistemski rizik u Crnoj Gori.

Zbog oporavka od globalne krize, nastavlja se rast cijena energenata, sa ograničenom dostupnošću na svjetskim tržištima. Rast cijena energenata može nepovoljno uticati na ekonomska kretanja u Crnoj Gori. To se, prije svega, odnosi na rast vrijednosti uvoza, pogoršanje stanja u platnom bilansu i rast inflatornih očekivanja. Sa tim u vezi, ograničena dostupnost energenata, ukoliko do nje dođe, mogla bi da uzrokuje zastoj privrednih kretanja. Cijene nafte i gasa su takođe u porastu, a prema prognozi Međunarodne agencije za energetiku (IEA), u 2022. godini, globalna tražnja i proizvodnja za naftom će dodatno porasti.

Uslovljenost samog rasta cijena na globalnom nivou u značajnoj mjeri u direktnoj je vezi sa rastom cijena energenata, metala i hrane na međunarodnim tržištima. Imajući u vidu eurizovanost crnogorske ekonomije, imamo rast inflacije u Crnoj Gori koji je determinisan eksternim faktorima. Tendencije rasta je po projekcijama i reakcijama ključnih centralnih banaka i međunarodnih finansijskih institucija privremenog karaktera. Smatra se da će samo tržište odigrati ulogu regulatornog mehanizma, te da će se inflacija ubrzo vratiti u ciljne okvire. Očekivanja međunarodnih institucija ukazuju da bi inflacija trebalo da uspori kako se budemo približavali sredini 2022. godine, odnosno sa nestajanjem baznog efekta snažnog rasta cijena.

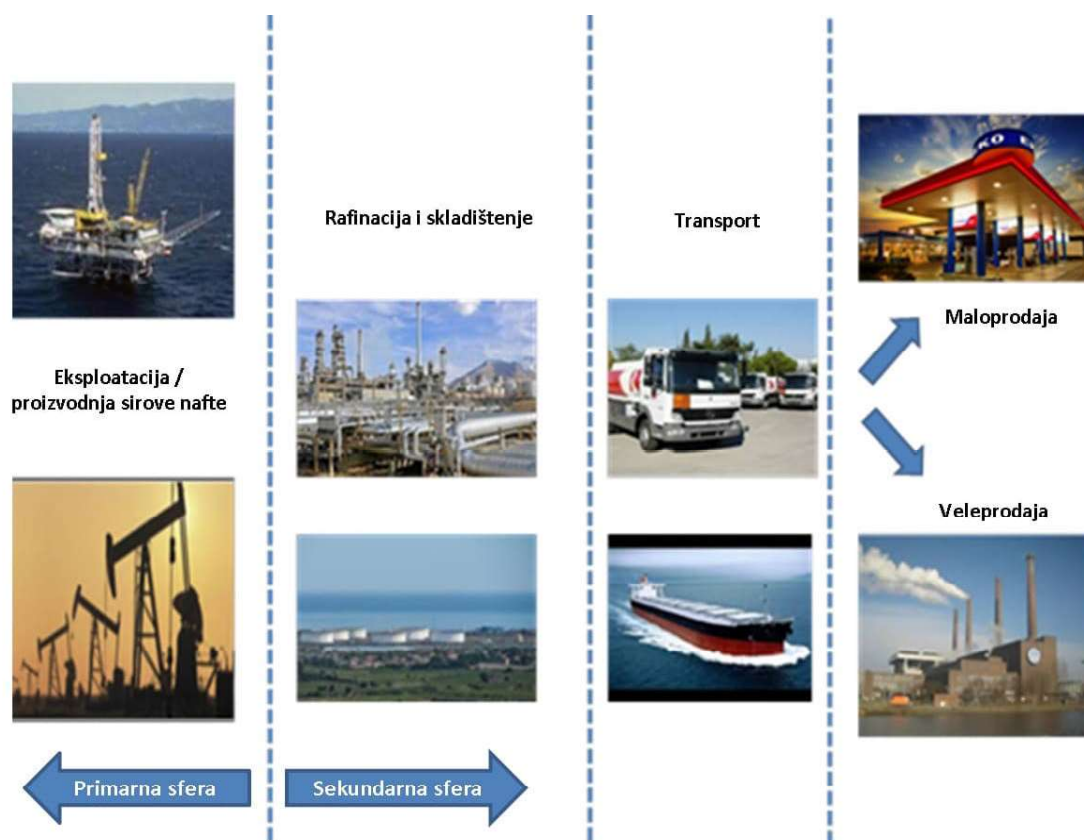
Ekonomija Crne Gore postepeno se oporavlja od duboke recesije iz 2020. godine izazvane pandemijom COVID-19. Ipak, s obzirom na neizvesnosti oko oporavka turizma na globalnom nivou, ekonomiji bi moglo trebati nekoliko godina da u potpunosti oporavi BDP do nivoa prije pandemije.

Izvor: Makroekonomske izvještaj CBCG

6.3 Opšti opis tržišta nafte u Crnoj Gori

Distributivni kanali goriva u Crnoj Gori uključuju prodaju krajnjim potrošačima ili veleprodajnim potrošačima, u koje spadaju komercijalni i industrijski kupci, a takođe i prodaju kupcima u vazdušnom i pomorskom saobraćaju.

U dijagramu u nastavku prikazan je ciklus nafte od ekstrakcije do distribucije i prodaje do krajnjih korisnika:

6.4 Zakonodavni okvir

Sektor naftnih derivata uređuje se sljedećim zakonima i propisima:

- Zakonom o energetici,
- Zakonom o zaštiti vazduha,
- Zakonom o prevozu opasnih materija,
- Zakonom o opštoj bezbjednosti proizvoda,
- Zakonom o inspekcijskom nadzoru,
- Uredbom o načinu i visini elemenata na osnovu kojih se formiraju maksimalne cijene naftnih derivata,
- Uredbom o graničnim vrijednostima sadržaja zagađujućih materija u tečnim gorivima naftnog porijekla.

Kontrola kvaliteta proizvoda

Kvalitet naftnih derivata koji se mogu naći na tržištu je propisan „Pravilnikom o kvalitetu i kontroli kvaliteta tečnih goriva naftnog porijekla“ i nacionalnim standardima za goriva u automobilske industriji, MEST EN 228 za benzin i MEST EN 590 za dizel. Osim toga, ovaj propis uređuje planiranje i sprovođenje programa praćenja kvaliteta naftnih derivata na benzinskim stanicama, koji se izrađuje na osnovu standarda EN 14274. Program uključuje:

- metodologiju za izradu programa (MEST EN 14274 - Aneks D),
- način uzorkovanja, broj i učestalost uzimanja uzoraka goriva na benzinskim stanicama (MEST EN 14275),

- način uzorkovanja, broj i učestalost uzimanja uzoraka dizel goriva na skladištima (MEST EN ISO 3170).

Uzorkovanje i laboratorijske analize vrši ovlašteno pravno lice, akreditovano prema MEST ISO / IEC 17025 standardu.

Regulacija sektora

Na osnovu Zakona o energetici Regulatorna agencija za energetiku i regulisanje komunalne djelatnosti (RAE) je donijela Pravila o licencama za obavljanje energetske djelatnosti u Crnoj Gori. Za sektor nafte i gasa, RAE je izdala sljedeće licence (period važenja licenci stavljen u zagradama):

- transport naftnih derivata i gasa drumskim transportnim sredstvima (oktobar 2025. godine),
- skladištenje naftnih derivata (oktobar 2030. godine),
- skladištenje tečnog naftnog gasa (oktobar 2030. godine),
- snabdijevanje krajnjih kupaca tečnim naftnim gasom (april 2024. godine),
- trgovinu na malo naftnim derivatima (april 2024. godine),
- trgovinu na veliko naftnim derivatima (april 2024. godine).

Prema Zakonu o energetici predmet regulacije u sektoru nafte i gasa su veleprodaja i maloprodaja, snabdijevanje krajnjeg potrošača, skladištenje i transport naftnih derivata i tečnog naftnog gasa.

Veliki broj korisnika licence za određenu aktivnost odražava visok nivo interesa učesnika na tržištu, što je preduslov za konkurenciju u sektoru. Uz izuzetak kompanije Montenegro Bonus doo Cetinje, skoro sve druge kompanije su u privatnom vlasništvu.

7. POSLOVNE AKTIVNOSTI JUGOPETROLA AD

7.1 Obezbjedenje kvaliteta goriva

Jugopetrol AD se ekskluzivno snabdijeva iz rafinerija Hellenic Petroleum u Grčkoj, gdje se proizvodi najnovija generacija automobilske i avionske goriva koja omogućavaju tih i efikasan rad savremenih motora uz minimalnu emisiju. Goriva se iz rafinerije prevoze do petrolejske instalacije u Baru brodovima-tankerima sa duplim plaštom, čime je mogućnost ekoloških incidenata svedena na minimum.

Svaka isporučena količina goriva iz rafinerije se označava jedinstvenim brojem serije, koji omogućava Jugopetrolu AD da prati i kontroliše kvalitet goriva u svim fazama prijema, skladištenja i distribucije goriva.

Praćenje kvaliteta goriva počinje u rafineriji, i odgovarajući sertifikat o kvalitetu prati gorivo ukrcano u tanker. Po prispjeću tankera na instalaciju Bar, gorivo se uzorkuje i analizira u akreditovanim laboratorijama "Institut za transport" u Podgorici i "Jugoinspekt Control" u Baru i prijem goriva sa tankera počinje tek nakon što analiza potvrdi da kvalitet goriva odgovara parametrima navedenim u sertifikatu.

Kvalitet goriva se ponovo provjerava u rezervoarima na instalaciji Bar nakon iskrcaja, i isporuka goriva krajnjim potrošačima se dozvoljava tek nakon što gorivo prođe analizu kvaliteta u akreditovanoj laboratoriji. Analize se vrše u laboratorijama “Institut za transport” u Podgorici i “Jugoinspekt” u Beogradu (do kraja trećeg kvartala 2021. godine), koje su akreditovane po standardu ISO/IEC 17025 od strane odgovarajućih akreditacionih tijela Crne Gore i Srbije.

Na bazi ovih analiza izdaje se sertifikat o kvalitetu goriva koji prati svaku isporuku goriva kao dokaz da je naše gorivo u saglasnosti sa odgovarajućim nacionalnim standardima, MEST EN 590 za dizel goriva i MEST EN 228 za benzine.

Kontrola kvaliteta goriva se nastavlja prema krajnjem potrošaču na benzinskoj stanici, gdje je praćenje kvaliteta goriva zakonski regulisano “Zakonom o zaštiti kvaliteta vazduha” (Sl. list Crne Gore 43/15), i sprovodi ga Agencija za zaštitu životne sredine (EPA), na bazi “Programa praćenja kvaliteta tečnih goriva naftnog porijekla”, u koji su uključene sve benzinske stanice i terminali u Crnoj Gori.

Pored toga, Jugopetrol AD slučajnim izborom uzima uzorke goriva u svim fazama distribucije, kako bi se obezbijedilo da će gorivo zadržati isti visoki kvalitet sve dok ne stigne do krajnjeg potrošača.

U laboratoriji se određuju sljedeće karakteristike goriva:

Dizel:

- specifična masa,
- viskoznost,
- sadržaj sumpora,
- tačka paljenja,
- tačka filtrabilnosti,
- destilacija na atmosferskom pritisku,
- sadržaj vode,
- cetanski broj i cetanski indeks,
- korozija bakarne trake,
- sadržaj različitih ugljovodonika.

Benzin:

- specifična masa,
- oktanski broj,
- sadržaj sumpora,
- napon pare i indeks parnog čepa,
- destilacija na atmosferskom pritisku,
- sadržaj vode,
- sadržaj različitih ugljovodonika i oksigenata.

7.2 EKO garancija

Jugopetrol AD je u februaru i novembru 2021. godine u saradnji sa Univerzitetom Crne Gore i nezavisnim laborantima nastavio sa programom Garancija EKO. To je sveobuhvatni program kontrole kvaliteta i kvantiteta goriva koji počinje od naših rafinerija u Grčkoj, nastavlja se kroz prevoz goriva tankerima do našeg terminala u Baru, gdje se skladišti i zatim distribuira krajnjim potrošačima, kao što je objašnjeno u poglavlju 7.1.

Program podrazumijeva objektivno ispitivanje kvaliteta i kvantiteta goriva na svim operativnim benzinskim stanicama u mreži. Pored standardnih kontrola, program pruža i dodatne analize u mobilnoj laboratoriji na licu mjesta, kako bi se osigurao apsolutni kvalitet goriva. Od 2020. godine kompanija ima na raspolaganju svoju mobilnu laboratoriju, kombi marke Citroen Jumper L4H2. Kombi sadrži sljedeću opremu za analizu kvaliteta goriva na licu mjesta:

- automatski uređaj za mjerenje tačke paljenja dizel goriva, Graber FP Vision;
- uređaj za određivanje sadržaja vode u gorivu, Aquamax KF Plus;
- kalibriranu etalonsku bocu od 20 litara za određivanje tačnosti pumpi za gorivo;
- ručne instrumente za određivanje gustine goriva – aerometri.

Tokom projekta crnogorski studenti su imali priliku da sa nezavisnim laborantima posjete sve EKO benzinske stanice u Crnoj Gori u specijalno opremljenom kombiju-laboratoriji, kao i da prikupljaju uzorke za provjeru kvaliteta i kvantiteta svih naftnih derivata. Dobijeni rezultati tokom analiza na licu mjesta potvrđuju odličan kvalitet goriva.

7.3 Goriva kojima se snabdijeva domaće tržište

Jugopetrol AD, članica Hellenic Petroleum grupe, posluje na domaćem i međunarodnom tržištu naftnih derivate. Derivati se proizvode u tri rafinerije Hellenic Petroleum grupe (Aspropirgos, Elefsina, Solun).

Jugopetrol AD snabdijeva domaće tržište gorivom, uljima i mazivima kroz maloprodajne i veleprodajne kanale.

Nakon odluke Vlade CG da liberalizuje prodajne cijene visokokvalitetnih goriva, od 10. marta na našim EKO benzinskim stanicama je dostupno novo Diesel Avio Double Filtered gorivo, sa povećanim cetanskim brojem koji obezbjeđuje čistoću motora i vrhunske performanse automobila. Idealno je gorivo i za profesionalna i teška vozila sa dizel motorima Euro 5 i Euro 6.

7.4 Maloprodaja goriva

Prodaja goriva na domaćem tržištu se odvija kroz maloprodajnu mrežu benzinskih stanica koje posluju po COMO principu ("Company Owned, Manager Operated", benzinska stanica je u vlasništvu Jugopetrola AD, a njome upravlja poslovođa-zakupac).

Dostupni naftni derivati su:

- Benzin
 - Bezolovni benzin 95
 - Bezolovni benzin 98
- Dizel
 - Dizel EKONOMY
 - Dizel Avio Double Filtered
- Tečni naftni gas, TNG

Benzin

Bezolovni benzini 95 oktana i 98 oktana se prodaju pod brendom Eurosuper 95EKONOMY i Eurosuper 98. Glavne prednosti ovih goriva su:

- poboljšane performanse motora,
- smanjenje trenja i zaštita motora od habanja,
- ekološka prihvatljivost (niže emisije zagađivača),
- smanjena potrošnja goriva za 4%.

Dizel

- Dostupan pod komercijalnim nazivom DIESEL EKONOMY koji je kreiran za potrebe najzahtjevnijih vozača svih dizel motora (EURO 5 i starije). Prednosti ovog goriva su:
 - poboljšava rad motora,
 - direktno smanjuje buku motora i do 15%,
 - obezbjeđuje izvanrednu zaštitu od korozije u svim vrstama motora,
 - smanjuje emisiju azotnih oksida i nesagorjelih čestica,
 - smanjuje troškove održavanja i obezbjeđuje duži životni vijek motora.
 - smanjenja potrošnja goriva do 4%.
- Novo Diesel Avio Double Filtered gorivo je dostupno na našim EKO benzinskim stanicama od marta 2021. godine. Diesel Avio Double Filtered gorivo kreirano je primjenom tehnologije filtriranja goriva koja se koriste u avio industriji. Sa povećanim cetanskim brojem, ovaj tehnološki unaprijeđen eurodizel poboljšava rad motora. Idealno je gorivo i za profesionalna i teška vozila sa dizel motorima Euro 5 i Euro 6.

TNG

Tečni naftni gas je smješa propana i butana, koja se isporučuje kao motorno gorivo (autogas) ili u bocama. Koristi se kao izvor toplote (npr. u fabrikama, hotelima, domaćinstvima, itd.), kao i gorivo za motore sa unutrašnjim sagorijevanjem. Ciljna gustina je 0,57 gr/cm³.

7.5 Veleprodaja goriva

Goriva se u veleprodaji na domaćem tržištu isporučuju komercijalnim i industrijskim potrošačima, privatnim benzinskim stanicama, te potrošačima u vazdušnom i pomorskom saobraćaju.

Komercijalni i industrijski potrošači

Ovaj segment zadovoljava potrebe svih komercijalnih i industrijskih potrošača u zemlji za naftnim derivatima.

Dostupni proizvodi su:

- Benzini
- Dizel
- Lož ulje
- Gasno ulje
- Gorivo za mlazne motore Jet A-1

Jugopetrol AD je prvi izbor kad je u pitanju gorivo za komercijalne i industrijske potrošače, sa dosljednošću i pouzdanošću koja karakteriše najveću naftnu kompaniju na crnogorskom tržištu.

Poznavajući potrebe potrošača tokom dugog niza godina, Jugopetrol AD obezbeđuje količinu i kvalitet isporučenih proizvoda, brzinu isporuke i vrhunske tehničke karakteristike ponuđenih rješenja.

Pomorski saobraćaj

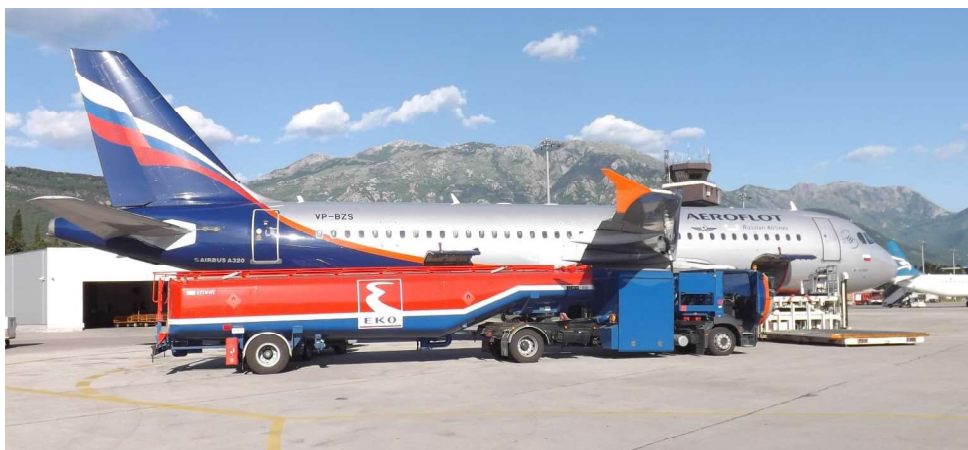
U segmentu pomorskog saobraćaja dostupne su dvije vrste goriva:

- gasno ulje, gorivo za brodske motore sa sadržajem sumpora do 0,1%, namijenjeno za upotrebu na manjim plovilima, gliserima i elektromehaničkim motorima većih brodova i
- dizel, najčešće korišćena vrsta goriva u ovom segmentu u Crnoj Gori.

Vazdušni saobraćaj

Jugopetrol AD snabdijeva potrošače na oba crnogorska aerodroma (Podgorica i Tivat). Jedini je snabdjevač u vazdušnom saobraćaju u Crnoj Gori. Proizvod koji se plasira je gorivo za mlazne motore Jet A-1, proizveden u skladu sa najnovijim standardima za kontrolu kvaliteta goriva i bezbjednost punjenja u letilice u civilnom vazduhoplovstvu (Aviation Fuel Quality Requirements for Jointly Operated Systems, AFQRJOS), koje propisuje zajednička inspekcija pri IATA komisiji za kontrolu kvaliteta goriva (Joint Inspection Group, JIG). Ovo gorivo se proizvodi po striktnim i kontrolisanim specifikacijama, i na aerodromima se isporučuje u vazduhoplove posebnim autocistijernama. Ciljana gustina ovog goriva je 0,8 gr/cm³.

7.6 Maloprodaja dodatnog asortimana

Osim goriva Jugopetrol AD prodaje i druge proizvode na svojim benzinskim stanicama kako bi se zadovoljile potrebe potrošača i privukao veći broj potrošača na benzinskim stanicama.

Glavne kategorije proizvoda kojima se trguje u prodavnicama na benzinskim stanicama su: grickalice, cigarete, kafa, hrana, ulja i maziva, tečni naftni gas u bocama. Na odabranim stanicama postoji i autoperionice.

Doprinos ukupnom prihodu Kompanije bilježi trend rasta u posljednjih nekoliko godina i očekivanja su da će se ovaj pozitivan trend i dalje nastaviti.

7.7 Cjenovna politika

7.7.1 Formiranje cijena nafte

Trgovina sirovom naftom i gorivom može se odvijati na fizičkim tržištima, kao i na međunarodnim berzama (finansijskim tržištima) po cijenama koje se formiraju na dnevnoj osnovi u skladu sa pravilima ponude i potražnje. Fizička tržišta služe za fizičku isporuku količina putem bilateralnih ugovora o isporuci. Berze služe za sakupljanje i isporuku dobara u budućnosti putem standardizovanih terminskih ugovora (fjučersi i forvardi). Samo 1-3% tih ugovora rezultiraju fizičkom isporukom, a ostatak se prodaje prije dospijeca. Cijene na berzama povezane su sa cijenama ugovora na fizičkim tržištima.

Referentne cijene naftnih derivata se objavljuju u „Platt's European Marketscan“ i predstavljaju cijene realizovanih transakcija konkretnog dana, za određeni broj kategorija sirove nafte i goriva (s posebnim specifikacijama i veličinama tereta), po geografskom području i vrsti ugovora (FOB ili CIF):

- FOB (franko brod): prodajna cijena proizvoda u navedenoj luci otpreme
- CIF (cijena sa osiguranjem i vozarinom): Uključuje FOB cijenu + osiguranje za transport proizvoda, kao i prevoz proizvoda do luke za istovar

$$\text{CIF} = \text{FOB} + \text{osiguranje} + \text{transport}$$

7.7.2 Cjenovna politika Jugopetrol AD

Maksimalne maloprodajne cijene naftnih derivata i marže u Crnoj Gori definisane su shodno odluci Vlade na osnovu Uredbe o načinu obrazovanja maksimalnih maloprodajnih cijena naftnih derivata.

Maloprodajna cijena

Maksimalna maloprodajna cijena (MP) obračunava se sledećom formulom koja rezultira maksimalnom maloprodajnom cijenom za svaki naftni proizvod izraženom u €/lit.

$$\text{MP} = (\text{X1} * \text{X2} * \text{D}) + \text{X3} + \text{X4}, \text{ €/lit}$$

X1 = prosjek cijena naftnih derivata objavljenih u „Platt's European marketscan“ za CIF mediteranski paritet Genova/Lavera u periodu od 14 kalendarskih dana neposredno prije ponedjeljka plus fiksna tržišna premija.

X2 = prosjek prodajnih deviznih kurseva izražen u €/USD koji je objavljen od strane Centralne banke Crne Gore, za prethodno navedeni period od 14 kalendarskih dana neposredno prije ponedjeljka, na koji se vrši obračun maksimalnih cijena.

D = gustina konverzije koja konvertuje tone u litre.

$D = rd/1000$, pri čemu je rd = gustina konverzije naftnih derivata:

X3 = ukupni porezi koji uključuju uvozne takse i dažbine (uključujući težinsku taksu i lučku taksu), akcizu i sve ostale poreze prema zakonima Crne Gore.

X4 = Fiksni iznos u €/lit, koji uključuje sljedeće:

- međunarodno priznate maksimalne gubitke;
- troškove za pretovar, manipulisanje i proviziju banke;
- troškovi skladištenja, transport i distribucije;
- maloprodajne troškove;
- bruto marža za naftnu kompaniju.

Obračun se vrši svakog drugog ponedjeljka ili narednog dana ako ponedjeljak nije radni dan. Cijene premium proizvoda nisu regulisane uredbom.

Veleprodajna cijena

Veleprodajne cijene zasnivaju se na maksimalnim maloprodajnim cijenama, uz dodatne popuste koji se primjenjuju na osnovnu cijenu, zavisno od kanala veleprodaje, potrošača i kolaterala.

Faktori koji utiču na popust su uslovi isporuke (dogovoreni s kupcem), uslovi plaćanja (dogovoreni s kupcem), kolaterali koje nude kupci za plaćanje na odloženo, kvalitet i specifikacija prodatog proizvoda, količina prodatih proizvoda (odnosi se na posljednju isporuku kao i mjesečnu ili godišnju potrošnju), buduće mogućnosti za širenje poslovanja sa određenim kupcem, mogućnosti za povećanje prodatih količina i konkurencija.

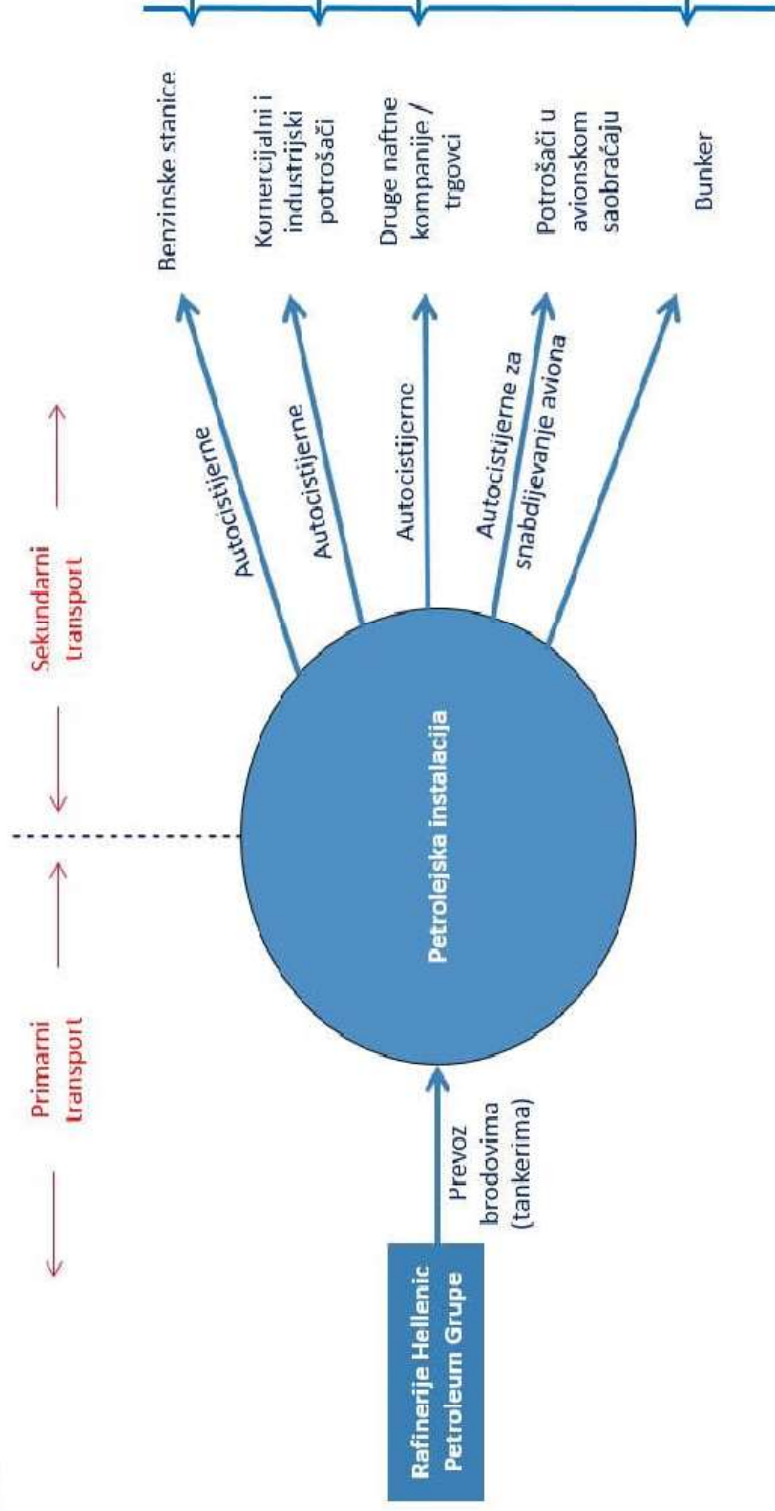
7.8 Snabdijevači naftnim derivatima - lanac snabdijevanja

Jugopetrol AD se snabdijeva gorivom uglavnom iz rafinerija u sastavu Hellenic Petroleum grupe. Gorivo se isporučuje tankerima na instalaciju Bar, na jugu Crne Gore. Snabdijevanje naftnim proizvodima uključuje:

- primarni transport, odnosno isporuku naftnih derivata iz rafinerije ili uvoz u instalacije kompanija (brodovima u slučaju Jugopetrola AD).
- sekundarni transport, distribucija naftnih derivata iz skladišta firmi na benzinske stanice i veleprodajnim potrošačima (komercijalni i industrijski potrošači, privatne benzinske stanice, potrošači u vazdušnom i pomorskom saobraćaju).

Tržište je veoma konkurentno, a glavnu konkurenciju čine regionalne naftne kompanije (INA, Lukoil i Petrol).

Lanac snabdijevanja Jugopetrola AD je prikazan na dijagramu na sljedećem grafiku:

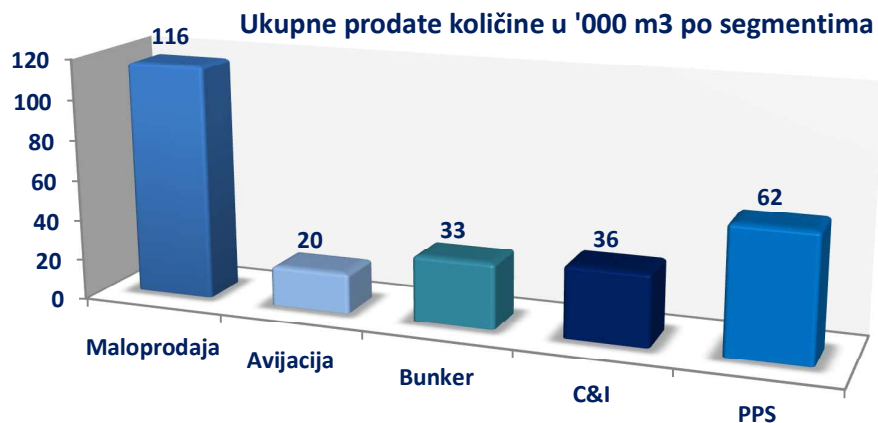
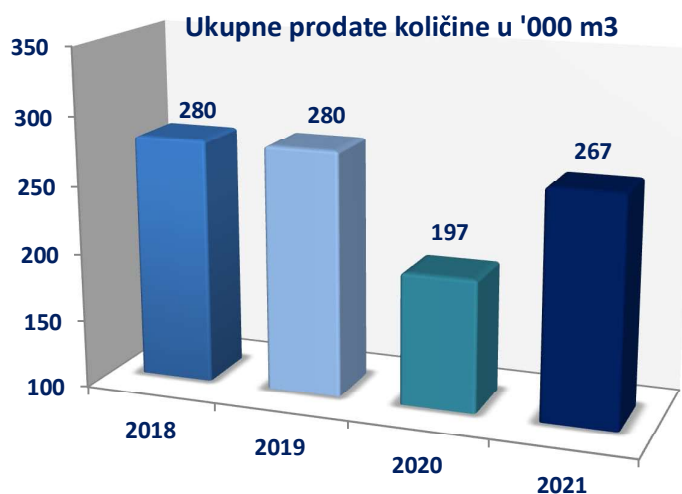

8. OBIM PRODAJE JUGOPETROL AD

8.1 Ukupna prodaja goriva

Tržište goriva se može podijeliti na segmente maloprodaje i veleprodaje. Veleprodaja se dalje dijeli na sljedeće kategorije: prodaja potrošačima u vazdušnom saobraćaju (Avijacija), prodaja jahtama i kruzerima (Bunker), prodaja komercijalnim korisnicima i industriji (C&I) i prodaja privatnim benzinskim stanicama (PPS).

Ukupna prodaja goriva u 2021. godini bilježi rast od 35% u odnosu na prošlu godinu.

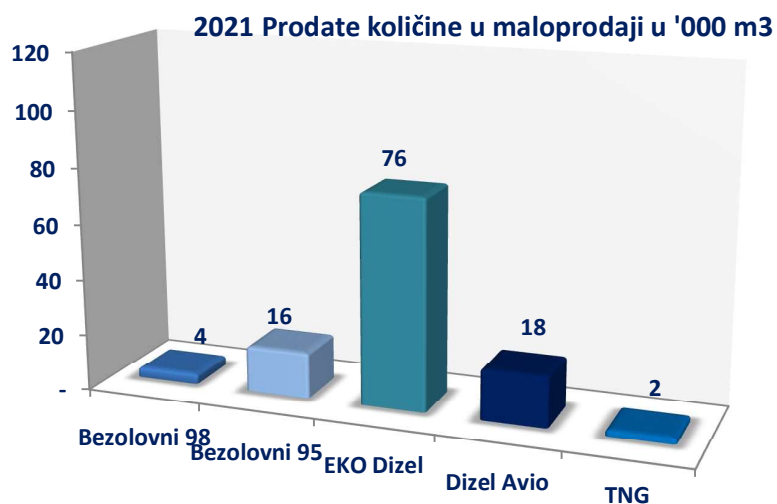
8.2 Maloprodaja

Maloprodaja na domaćem tržištu obuhvata prodaju preko mreže 44 COMO benzinske stanice i 3 jahting servisa. Prodate količine prikazane su u tabeli u nastavku:

Prodate količine u maloprodaji '000 m3	2018	2019	2020	2021
Bezolovni 98	4	4	3	4
Bezolovni 95	19	18	12	16
EKO Dizel	93	96	76	76
TNG	4	3	2	2
Dizel Avio	-	-	-	18
Ukupno	120	121	93	116

U 2021. godini je zabilježen rast prodatih količina u maloprodajnoj mreži od 24% u odnosu na prošlu godinu. Porast je zabilježen u svim mjesecima, a najveći je bio u julu i avgustu, što je rezultat doprinosa ljetnje sezone i regionalnih turističkih kretanja.

Dizel je još uvijek najdominantniji proizvod, sa oko 81% ukupne potražnje u maloprodaji, kako je prikazano u tabeli u nastavku:

U cilju budućeg rasta prodaje Kompanija je 2021. godine bila fokusirana na završetak rekonstrukcije maloprodajne mreže, projekta koji je značajno poboljšao izgled benzinskih stanica.

Tokom godine završena je rekonstrukcija 5 benzinskih stanica. Očekuje se da poslednja bude završena tokom Q1 2022.

8.3 Veleprodaja

Veleprodaja goriva na domaćem tržištu uključuje prodaju komercijalnim i industrijskim kupcima, kupcima u vazdušnom saobraćaju, bunkering (snabdijevanje plovila gorivom), kao i privatnim benzinskim stanicama (konkurenciji). Obim prodatih količina po proizvodu prikazan je u tabeli u nastavku.

Prodane količine u veleprodaji '000 m3	2018	2019	2020	2021
Bezolovni 98	2	2	1	1
Bezolovni 95	10	10	6	8
EKO Dizel	92	89	76	101
Dizel Avio	-	-	-	-
Lož ulje	10	10	7	20
Jet A-1	47	48	13	20
TNG	-	-	-	-
Ukupno	161	159	104	150

Prodane količine u veleprodaji bile su veće za 45% u odnosu na prethodnu godinu.

Prodaja komercijalnim i industrijskim kupcima (C&I) u 2021. godine je bila za 14% veća u odnosu na prošlu godinu, uglavnom zahvaljujući isporukama povezanim sa istraživanjem nafte i gasa u podmorju Crna Gore. Jugopetrol AD je prvi izbor za komercijalne i industrijske potrošače, obezbjeđuje kontinuirano i pouzdano snabdijevanje gorivom, koje je karakteristično za najveću naftnu kompaniju na crnogorskom tržištu. Budući da već dugi niz godina poznaje potrebe potrošača, Jugopetrol AD može da garantuje visoki kvalitet isporučenih proizvoda, brzinu isporuke i vrhunske tehničke karakteristike ponuđenih proizvoda.

Prodaja privatnim benzinskim stanicama u 2021. se povećala za 16% u odnosu na prošlu godinu uslijed dobre turističke sezone i blažih restriktivnih mjera u vezi sa virusom Covid 19. Kroz ovaj kanal prodaje kupcima je isporučeno preko 23% od ukupne prodane količine po svim distributivnim kanalima.

Segment bunkering (snabdijevanje plovila gorivom) je zabilježio 5 puta veću prodaju u odnosu na prošlogodišnju, uglavnom zahvaljujući ugovoru sa jednim velikim kupcem.

9. FINANSIJSKI ISKAZI I RACIO POKAZATELJI

9.1 Iskaz o ukupnom rezultatu - Bilans uspjeha

	2021	2020
1. PRIHOD OD PRODAJE – NETO PRIHOD	149.889.262	82.301.014
2. PROMJENA VRIJEDNOSTI ZALIHA GOTOVIH PROIZVODA I NEDOVršENE PROIZVODNJE	-	-
3. PRIHODI OD AKTIVIRANJA UČINAKA I ROBE	-	-
4. OSTALI PRIHODI IZ POSLOVANJA	971.464	2.355.226
Ostali prihodi iz redovnog poslovanja	183.578	197.141
Ostali prihodi iz poslovanja	787.886	2.158.085
5. TROŠKOVI POSLOVANJA	140.749.718	78.122.657
Nabavna vrijednost prodane robe i troškovi materijala	127.652.881	66.590.773
Ostali troškovi poslovanja	9.600.083	8.408.634
Amortizacija	3.496.755	3.123.250
6. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI	3.015.784	2.762.007
Neto troškovi zarada, naknada zarada i lični rashodi	1.997.820	1.753.369
Troškovi poreza i doprinosa	1.017.965	1.008.638
1. troškovi poreza	225.260	217.794
2. troškovi doprinosa za penzije	456.272	458.087
3. troškovi doprinosa	336.433	332.757
7. RASHODI PO OSNOVU VRIJEDNOSNOG USKLAĐIVANJA IMOVINE	65.979	111.793
Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja obrtno imovine	65.979	111.793
8. OSTALI RASHODI IZ POSLOVANJA	1.013.129	914.503
I POSLOVNI REZULTAT	6.016.115	2.745.281
9. PRIHODI PO OSNOVU UČEŠĆA U KAPITALU	-	-
10. PRIHODI PO OSNOVU FINANSIJSKIH ULAGANJA I ZAJMOVA	-	-
11. OSTALI PRIHODI PO OSNOVU KAMATA, KURSNIH RAZLIKA I DRUGIH EFEKATA UGOVORENE ZAŠTITE	117.932	137.473
Fin. prihodi po osnovu tekućih potraž. od nepovezanih pravnih lica	117.932	137.473
12. VRIJEDNOSNO USKLAĐIVANJE KRATKOROČNIH FIN. SREDSTAVA I FIN. ULAGANJA KOJI SU DIO OBRTHNE IMOVINE	-	-
13. RASHODI PO OSNOVU KAMATA, KURSNIH RAZLIKA I DRUGIH EFEKATA UGOVORENE ZASTITE	35.775	36.670
Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite sa drugim povezanim licima	35.775	36.670
II FINANSIJSKI REZULTAT	82.157	100.803
III REZULTAT IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA	6.098.272	2.846.084
IV NETO REZULTAT POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	-	-
V REZULTAT PRIJE OPOREZIVANJA	6.098.272	2.846.084
14. PORESKI RASHOD PERIODA	570.522	276.076
Tekući porez na dobit	567.331	262.530
Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda	3.191	13.546
15. DOBITAK ILI GUBITAK NAKON OPOREZIVANJA	5.527.750	2.570.008

VI BRUTO REZULTAT DRUGIH STAVKI REZULTATA/POVEZANIH SA KAPITALOM	31.568	49.955
Promjene revalor. rezervi po osnovu nekretnina, postrojenja, opreme, nem. ulaganja i bioloških sredstava	(734)	26.148
Promjene aktuarskih dobitaka i gubitaka po osnovu planova definisanih naknada aktuarskih dobitaka (ili gubitaka)	32.302	23.806
VII ODLOŽENI PORESKI RASHODI ILI PRIHODI PERIODA U VEZI SA DRUGIM STAVKAMA POVEZANIH SA REZULTATOM	-	-
VIII NETO REZULTAT DRUGIH STAVKI REZULTATA/POVEZANIH SA KAPITALOM	31.568	49.955
IX NETO SVEOBUH VATNI REZULTAT	5.559.319	2.619.963
X ZARADA PO AKCIJI	1,19	0,56
Osnovna zarada po akciji	1,19	0,56
XI NETO REZULTAT KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG PRAVNOG LICA	-	-
XII NETO REZULTAT KOJI PRIPADA UČEŠĆIMA KOJI NE OBEZBEĐUJU KONTROLU	-	-

9.2 Iskaz o finansijskoj poziciji - Bilans stanja

	2021	2020
A. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	-	-
B. STALNA IMOVINA	54.518.877	53.113.608
I NEMATERIJALNA ULAGANJA	6.291.283	6.218.292
Koncesije, patenti, licence i slična prava i ostala nem. ulaganja	5.344.312	5.347.180
Goodwill	848.942	848.942
Avansi za nematerijalna ulaganja i nem. ulaganja u pripremi	98.029	22.170
II NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA	46.613.931	45.166.219
Zemljište i objekti	37.615.706	33.751.279
Postrojenja i oprema	5.984.334	5.911.213
Ostala ugrađena oprema, alati i oprema	1.738.447	1.743.387
Avansi za nekretnine, postrojenja, opremu i biološka sredstva	1.275.444	3.760.339
III DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I POTRAŽIVANJA	1.613.663	1.729.098
Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica	2.349	2.349
Učešća u kapitalu kod pravnih lica (sem zavisnih pravnih lica)	78.508	79.315
Ostali dugoročni finansijski plasmani i potraživanja	1.532.806	1.647.433
C. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	-	-
D. OBRTNA SREDSTVA	56.994.825	52.819.710
I ZALIHE	17.044.301	9.830.890
Zalihe materijala	106.756	142.117
Gotovi proizvodi i roba	16.633.688	9.458.166
Dati avansi	303.857	230.607
II KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA	16.772.477	14.139.848
Potraživanja od kupaca	10.814.482	8.738.841
Ostala potraživanja	5.957.995	5.401.007
III KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI	163.648	164.105
IV GOTOVINA NA RAČUNIMA I U BLAGAJNI	23.014.399	28.684.867
V STALNA SREDSTVA NAMJENJENA PRODAJI	-	-
E. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	248.521	73.180
UKUPNA AKTIVA	111.762.224	106.006.498

A. KAPITAL	94.118.133	91.816.595
I OSNOVNI KAPITAL	67.986.605	67.986.605
II NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	-	-
III EMISIONA PREMIJA	-	-
IV REZERVE	8.406.081	8.374.513
Zakonske rezerve	-	-
Statutarne rezerve	2.469.979	2.469.979
Druge rezerve	6.080.719	6.080.719
Pozitivne revalorizacije rezerve i nerealizovani dobici	163.009	130.634
Negativne revalorizacije rezerve i nerealizovani dobici	(307.626)	(306.819)
V NERASPOREĐENI DOBITAK ILI GUBITAK	17.725.447	15.455.477
Neraspoređeni dobitak ranijih godina	12.197.697	12.885.468
Neraspoređeni dobitak tekuće godine	5.527.750	2.570.008
VI UČEŠĆE KOJE NE OBEZBEĐUJE KONTROLU	-	-
B. DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE	1.834.437	922.486
I DUGOROČNA REZERVISANJA	373.255	414.616
Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	373.255	414.616
II DUGOROČNE OBAVEZE	1.461.181	507.871
Ostale dugoročne obaveze	1.461.181	507.871
C. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	88.158	85.040
D. DUGOROČNI ODLOŽENI PRIHODI I PRIMLJENE DONACIJE	-	-
E. KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE	14.623.772	12.193.304
I KRATKOROČNA REZERVISANJA	-	-
II KRATKOROČNE OBAVEZE	14.472.334	12.193.304
Obaveze po osnovu kredita od kreditnih institucija	-	-
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	1.475.893	1.244.571
Obaveze prema dobavljačima	2.587.470	2.057.966
Obaveze prema matičnom i zavisnim pravnim licima	1.080.534	889.958
Ostale obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze	9.479.876	8.000.810
F. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	1.097.723	989.073
UKUPNA PASIVA	111.762.224	106.006.498

9.3 Racio pokazatelji

Profitabilnost je bila stabilna tokom godina, kao rezultat uspješne transformacije i unaprijeđene efikasnosti. Niži koeficijenti profitabilnosti u 2021. godini uslovljeni su nepovoljnim fluktuacijama cijena goriva, što je negativno uticalo na bruto maržu. Troškovi amortizacije su takođe veći u odnosu na prošlu godinu, najvećim dijelom zbog ulaganja u maloprodajnu mrežu.

Osnova organizacione strukture Kompanije je stabilna i Kompanija je spremna da se suoči sa svim izazovima. Finansijska struktura Kompanije je takođe stabilna, likvidnost je na visokom nivou, čime je obezbijeđena dodatna sigurnost, za budući nesmetani i kontinuirani rad Kompanije. Na osnovu naše analize, zaključuje se da ne postoji materijalna neizvjesnost u pogledu mogućnosti Kompanije da nastavi svoje poslovanje.

Profitabilnost	2018	2019	2020	2021
Neto profitna marža %	4,1%	2,7%	3,2%	3,7%
EBITDA marža %	6,0%	4,8%	7,1%	6,3%
Bruto profitna marža %	14,1%	13,3%	20,1%	15,5%
Prinos na uposleni kapital (ROCE)	8,0%	5,0%	3,0%	6,3%

Likvidnost je uvijek bila na vrlo visokom nivou. Visoke vrijednosti odnosa likvidnosti znače da je Kompanija u kontinuitetu ispunjavala svoje kratkoročne obaveze bez problema, što je dodatno potkrijepljeno činjenicom da je Kompanija na kraju 2021. godine imala više od 23 miliona gotovine i gotovinskih ekvivalenata.

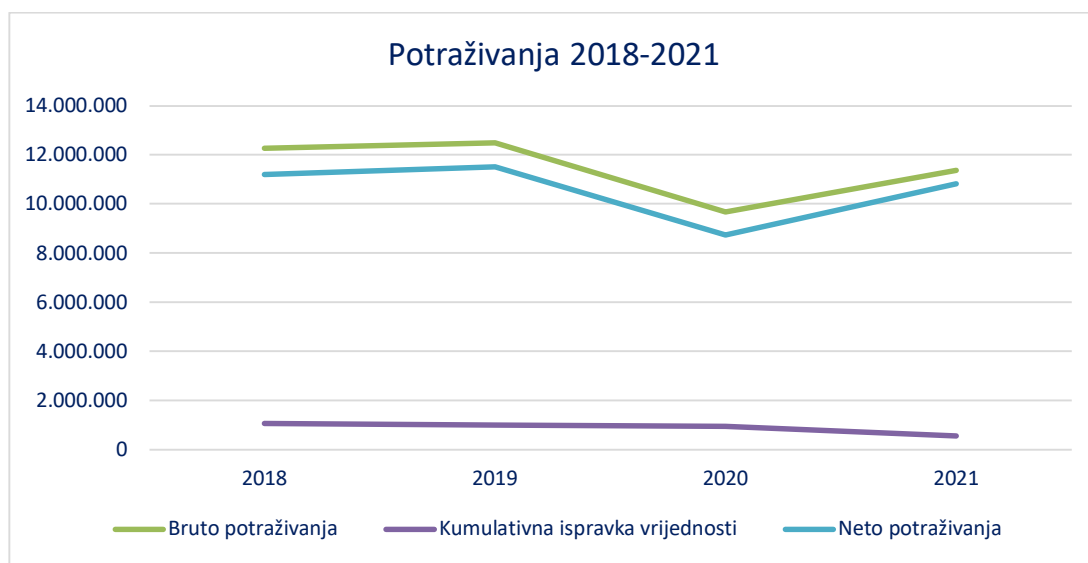
Likvidnost	2018	2019	2020	2021
Tekuća likvidnost	4,1	3,4	4,0	3,6
Koeficijent ubrzane likvidnosti	2,7	2,8	3,3	2,6
Koeficijent trenutne likvidnosti	1,2	1,6	2,2	1,5

Jugopetrol AD ima izuzetno snažnu finansijsku poziciju, naglašenu niskim koeficijentom zaduženosti. Primjena MSFI 16 u 2019. godini imala je za rezultat zabilježene dugoročne obaveze za lizing (izračunava se kao dugoročne obaveze podijeljene sa kapitalom). Odnos duga izračunava se kao ukupna pasiva podijeljena s ukupnom imovinom, a odnos duga i kapitala izračunat je kao ukupna pasiva podijeljena s kapitalom.

Solventnost	2018	2019	2020	2021
Koeficijent zaduženosti	14,2%	16,7%	13,4%	15,8%
Koeficijent finansijskog leveridža	16,6%	20,0%	15,5%	18,7%
Dugoročna zaduženost %	0,0%	0,7%	0,6%	1,6%

Kao rezultat kontinuiranih napora Sektora komercijale i Službe kreditne kontrole, potraživanja od kupaca i dospjela potraživanja se održavaju na niskom nivou. Potraživanja prikazana u starosnoj strukturi u nastavku u sebi sadrže i pretplate kupaca.

Potraživanja	2018	2019	2020	2021
Do 6 mjeseci	11.160.015	11.540.049	8.761.063	10.823.659
Iznad 6 mjeseci	1.096.471	954.315	914.830	543.070
Bruto potraživanja	12.256.487	12.494.365	9.675.892	11.366.729
Sporna potraživanja	1.083.195	988.350	937.051	552.247
Neto potraživanja	11.173.291	11.506.014	8.738.841	10.814.482

9.4 Poreski doprinosi

Jugopetrol AD predstavlja jednu od glavnih kompanija koje daju veliki doprinos budžetu Crne Gore. U 2021. godini izvršeno je plaćanje u iznosu od EUR 95.5 miliona samo po osnovu akcize i poreza na dobit.

	2018	2019	2020	2021
Akciza	102.158.346	100.974.937	81.236.247	95.292.338
Porez na dobit	728.834	661.928	383.163	246.778
Ukupno:	102.887.180	101.636.865	81.619.410	95.539.117

9.5 Poslovna dostignuća u 2021. godini

Tokom 2021. godine Jugopetrol AD je nastavio da ostvaruje svoju stratešku viziju vodeće naftne kompanije u Crnoj Gori, uprkos suočavanju s rastućom konkurencijom i nepromijenjenim tržištem goriva u Crnoj Gori.

Glavna postignuća ove godine uključuju:

- Sačuvan tržišni udio uprkos povećanoj konkurenciji kroz ciljane prodajne aktivnosti.
- Kreditna izloženost i rizik su ograničeni i pokriveni kolateralima.
- Veliki projekat rekonstrukcije/obnove mreže benzinskih stanica, u cilju modernizacije, usklađivanja sa striktnijom zakonskom regulativom i povećanja zadovoljstva kupaca, se priveo kraju.
- Nakon teške godine širom svijeta, mi smo uspjeli da na crnogorsko tržište početkom 2021. godine plasiramo / brendiramo novi proizvod Dizel Avio Double Filtered. Ponosni smo jer svojim kvalitetom garantuje zadovoljstvo kupaca i opstanak na tržištu. Takođe obezbjeđuje čistoću motora i vrhunske performanse automobila.

10. PLANOVI I PROJEKTI ZA BUDUĆI PERIOD

10.1 Poslovna strategija

Jugopetrol AD je jedina naftna kompanija u Crnoj Gori koja pokriva cjelokupnu državu, uključujući i sve veće gradove i glavne putne pravce. Težeći ka stalnom unapređenju ponude na zadovoljstvo javnosti i potrošača, Kompanija konstantno širi mrežu svojih benzinskih stanica. Proširenje se postiže kroz preuzimanje postojećih benzinskih stanica od drugih kompanija ili privatnih vlasnika, ili izgradnjom novih benzinskih stanica u područjima gdje je potražnja povećana. Kroz takav model u Podgorici je sredinom 2021. otvorena nova benzinska stanica Podgorica 11, a u aprilu 2022. se očekuje i otvaranje benzinske stanice Tuzi.

Benzinska stanica Podgorica 3

Takav pristup razvoju maloprodajne mreže omogućava Jugopetrolu da ima raznovrsnu lepezu benzinskih stanica prilagođenih potrebama potrošača na svakoj lokaciji – od malih benzinskih stanica u varošima i prigradskim naseljima, do najsavremenijih benzinskih stanica u gradskim jezgrima i duž prometnih saobraćajnica, sa pratećim uslugama kao što su prodavnice sa širokim spektrom proizvoda i autoparionice.

Jugopetrol AD će i u 2022. godine nastaviti sa takvim pristupom razvoju mreže i daljim proširenjem u regionima koji su prepoznati kao lokacije od strateškog interesa. Takođe ćemo dovršiti projekat implementacije novog vizuelnog identiteta maloprodajne mreže (Retail Visual Identity, RVI), koji je otpočeo 2017. godine i nastaviti sa ozbiljnim investicijama u postojeću mrežu, proširujući obim i kvalitet usluge, čineći je u kontinuitetu privlačnom za potrošače, nadalje uvećavajući naš promet.

Jugopetrol AD planira da dalje poboljša iskustvo potrošača fokusirajući se na zadovoljstvo potrošača kroz stalnu i unaprijeđenu obuku osoblja na benzinskim stanicama i u upravi Kompanije.

Kao Kompanija poznata po svom inovativnom pristupu tržištu, Jugopetrol AD uvijek nastoji da svojim potrošačima pruži veću vrijednost za novac kroz lepezu proizvoda, kako u segmentu goriva, tako i u segmentu ostalih roba i usluga.

Jugopetrol AD je zainteresovan za sve vidove energije, i aktivno će ispitivati mogućnosti u sektoru obnovljivih izvora energije.

10.2 Projekat “Elephant”

Projekat “Elephant” podrazumijeva rekonstrukciju većeg broja benzinskih stanica u cilju njihovog unapređenja, kako bi se osigurala usklađenost sa striktnijim zakonskim zahtjevima. Tu spada sveukupna nova zakonska regulativa koja proističe iz lokalnih i standarda EU, uključujući i fazu 1 i 2 sistema za povraćaj isparenja, koja se očekuje da stupi na snagu u bliskoj budućnosti.

Kroz projekat “Elephant” Jugopetrol AD je rekonstruisao 29 benzinskih stanica, od kojih je posljednja stanica Kotor. Rekonstrukcija ove benzinske stanice je u toku, a njen završetak planiran je za kraj aprila 2022. godine. Projektom je na svim benzinskim stanicama, osim usaglašavanja sa poslednjom verzijom lokalne zakonske regulative, uspješno realizovan novi RVI kao i Kalypso prodajni concept.

Za sve rekonstruisane benzinske stanice kroz projekat “Elephant”, dobijene su neophodne dozvole, a prije njihovog ponovnog puštanja u rad kao posljednja operativna dozvola dobijena je licenca Regulatorne agencije za energetiku.

Benzinska stanica Nikšić 3 - nakon rekonstrukcije

11. ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ

11.1 Operativni poslovi i poboljšanje efikasnosti

11.1.1 Bezbjednost i zaštita na radu i očuvanje životne sredine

U cilju zaštite ljudi i njihovog zdravlja, materijalnih dobara i zaštite životne sredine, na svim objektima se sprovode stalna obnavljanja i unapređenja sistema zaštite i obezbjeđenja, sa najsavremenijom tehničkom, protivpožarnom i protivprovalnom opremom, sa visokim indeksom zaštite na svim rizičnim mjestima i procesima.

U istom cilju se takođe sprovode redovne obuke i vježbe za bezbjedan rad svih radnika. Mikrolokacije visokog rizika se dodatno obezbjeđuju savremenim tehničkim sredstvima, kao što su bezbjedonosni vazdušni ventili, gasni detektori i spoljašnje i unutrašnje centrale za dojavu curenja na instalacijama za TNG.

11.1.2 Benzinske stanice

Tokom 2020. i 2021. na benzinskim stanicama je, kao i na ostalim objektima, uspješno obnovljena licenca Regulatorne agencije za energetiku za naredni desetogodišnji period.

Jugopetrol AD je posvećen implementaciji savremenih tehnologija, i uvijek je u potrazi za najefikasnijim metodama sprovođenja operativnih zadataka. Sve rekonstruisane ili novoizgrađene benzinske stanice imaju LED rasvjetu, unutrašnju i spoljašnju, nova crveno-bijela reklamna signalizacija takođe funkcioniše sa LED tehnologijom, a na određenim benzinskim stanicama koje nisu predviđene za rekonstrukciju, postojeća halogena rasvjeta se takođe zamjenjuje LED rasvjetom. Na taj način Jugopetrol AD značajno smanjuje potrošnju energije i emisiju štetnih materija.

Jugopetrol je tokom 2021. ugradio dva punjača za električna vozila, na pumpama Podgorica 11 i Tivat, a tokom 2022. planira da ugradi još dodatna tri punjača, kako bi ubrzao širenje mreže punjača na benzinskim stanicama, a time i upotrebu električnih vozila.

Oprema na rekonstruisanim benzinskim stanicama je u skladu sa aktuelnim crnogorskim i evropskim standardima, i uključuje rezervoare i cjevovode sa dvostrukim plaštom, sistem za povraćaj isparenja faze I i II, sistem za detekciju curenja, separator zauljenih voda (i za operativni plato i za autoperionicu, tamo gdje autoperionica postoji), biološke prečistače otpadnih voda tamo gdje nema javne kanalizacije, napredne sisteme za zaštitu od požara,

i slično. Benzinske stanice koje nisu predmet rekonstrukcije osvježavaju se implementacijom Kalypso koncepta, utvrđenom dinamikom, po tri benzinske stanice godišnje, pri čemu su 2021. uspješno završene Budva 1, Podgorica 9 i H. Novi 1.

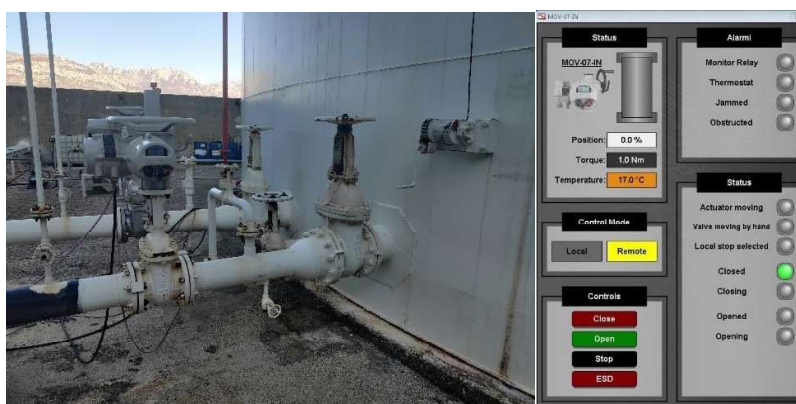

Benzinska stanica Podgorica 6

11.1.3 Petrolejska instalacija Bar

Tokom 2021. na Instalaciji Bar su nastavljene investicije u modernizaciju i održavanje postrojenja što omogućava efikasni i sigurni svakodnevni rad.

Nastavljeno je sa ugradnjom motornih ventila na izlaznim i ulaznim cjevovodima na rezervoarima. Trenutno je ugrađeno 26 motornih ventila, sa čime svi rezervoari u upotrebi na izlaznom cjevovodu, dijelom na ulaznom cjevovodu i vezovi za prijem tankera imaju motorizovane ventile kojim se upravlja iz Kontrolne sale Instalacije Bar. U planu je nastavak ugradnje u narednim godinama na preostalim ulaznim cjevovodima rezervoara.

Upravljanje motornim ventilima omogućeno je iz Kontrolne sale Instalacije Bar

Nastavljeno je sa aktivnostima tehničke inspekcije cjevovoda, a u narednim godinama je planirana i tehnička inspekcija rezervoara, kome će prethoditi čišćenje i degazacija istih, a u cilju održavanja kvaliteta proizvoda na najvišem nivou.

Nastavljen je projekat antikorozivne zaštite rezervoara i cjevovoda, kojim su u toku 2020. godine bili obuhvaćeni cjevovodi za gorivo, plašt jednog i podovi četiri skladišna rezervoara.

Antikorozivna zaštita cjevovoda i rezervoara

Završeno je idejno rješenje za izgradnju tri nova ostrva za podno punjenje autocistijerni, sa sistemom za sakupljanje i kondenzaciju benzinskih para. Početak radova na izgradnji novih ostrva i postrojenja za sakupljanje i kondenzaciju benzinskih para očekuje se početkom 2022. godine.

U sklopu priprema za ovaj projekat, instaliran je izlazni cjevovod za benzine prečnika 8" u dužini od oko 100 m.

11.1.4 Avio servisi

Proces snabdijevanja vazduhoplova gorivom i proces održavanja objekata i opreme se odvijao na redovan način, ali u znatno smanjenom obimu zbog pandemije korona virusa. Iz istog razloga u 2021. godini nije bilo ozbiljnih investicijskih aktivnosti. Oba avioservisa su tokom 2021. uspješno prošla reviziju kvaliteta IATA Pool, koju su proveli estonska kompanija GetJet u AS Tivat i Turkish Airlines u AS Podgorici.

11.1.5 Prevoz goriva

Sve autocistijerne, i one u vlasništvu Jugopetrola AD i one u vlasništvu angažovanih spoljašnjih prevoznika, opremljene su GPS sistemom za praćenje vozila. Ovaj sistem omogućava operaterima da prate poziciju vozila u stvarnom vremenu, i na taj način olakšava komunikaciju i povećava bezbjednost prevoza.

11.2 Ulaganja u obrazovanje zaposlenih

11.2.1 Profesionalni razvoj zaposlenih

Svjesni činjenice da je ulaganje u profesionalni razvoj zaposlenih jedna od ključnih tačaka na kojima počiva uspjeh svake Kompanije, Jugopetrol AD mnogo ulaže u razvoj svojih zaposlenih. Kompanija edukuje svoje zaposlene kako bi se prilagodili promjenama na tržištu i kako bi zaposleni stekli neophodne poslovne vještine koje će im pomoći u izgradnji karijere.

11.2.2 Kontinuirana edukacija

U oblasti finansija i računovodstva sprovodimo kontinuiranu edukaciju. Naime, trenutno u kompaniji imamo 4 zaposlena koja posjeduju licencu ovlašćenog računovođe. Kompanija i dalje ulaže u edukaciju iz oblasti finansija i računovodstva, i to konkretno na način finansiranja ispita i propratne literature.

Edukacija podrazumijeva i posjećivanje seminara. Seminari su organizovani nekoliko puta godišnje, a uključuju i Kongres koji se organizuje jednom godišnje.

Seminari su organizovani radi efikasnije primjene izmjena i dopuna zakona, uključujući i sastavljanje finansijskih izvještaja na kraju godine.

11.2.3 Obuke zaposlenih

Obuka zaposlenih nije trošak, već investicija. To je ulaganje koje doprinosi razvoju pojedinaca, povećanju produktivnosti zaposlenih i opšteg poslovnog uspjeha.

U toku 2021. godine naši zaposleni su bili učesnici raznih treninga, obuka, seminara i konferencija u Crnoj Gori. Takođe, u oktobru 2021. godine naše kolegice koje posjeduju sertifikat ovlašćenog računovođe, bile su učesnice Kongresa računovođa i revizora Crne Gore.

Tokom 2021. godine zaposleni su pohađali treninge uglavnom iz oblasti bezbjednosti, finansija, marketinga i komercijale.

11.2.4 Stručno osposobljavanje

Program stručnog osposobljavanja uređen je Zakonom o stručnom osposobljavanju lica sa stečenim visokim obrazovanjem.

Jugopetrol AD od 2014. godine učestvuje u Programu stručnog osposobljavanja (sa izuzetkom u 2015. godini).

Stručno osposobljavanje je osmišljeno kao program sticanja znanja, vještina i kompetencija za uspješno obavljanje različitih poslova i radnih zadataka lica sa stečenim visokim obrazovanjem, a bez radnog iskustva. Cilj stručnog osposobljavanja jeste pomoć mladim ljudima u lakšem i uspješnijem prelasku iz svijeta obrazovanja u svijet rada. Obavlja se bez zasnivanja radnog odnosa. Sam Program traje devet mjeseci, od 15. januara do 15. oktobra.

U 2021. godini Jugopetrol AD je imao 8 korisnika stručnog osposobljavanja. Korisnici su bili raspoređeni u sljedećim sektorima: sektor finansija i administracije, sektor operativnih poslova, interna revizija, sektor Komercijale i služba ljudskih resursa.

12. UPRAVLJANJE RIZIKOM

12.1 Glavni faktori rizika i metoda upravljanja rizikom

Kompanija je izložena raznim makroekonomskim (deviznim, naftnim), finansijskim (tržišni rizik, kreditni rizik, rizik likvidnosti), kao i operativnim rizicima. U skladu s najboljom međunarodnom praksom i u kontekstu lokalnog tržišta i regulatornog okvira, cjelokupna politika upravljanja rizicima Kompanije ima za cilj smanjenje mogućeg izlaganja volatilnosti tržišta i/ili ublažavanje štetnih uticaja na finansijski položaj Kompanije u mjeri u kojoj je to moguće.

Opšti program upravljanja rizicima Kompanije fokusira se na pojedinačna područja rizika individualnim rješavanjem svake kategorije rizika. Glavni rizici s kojima se suočava Kompanija, kao i odgovarajuće mjere ublažavanja opisane su u nastavku:

Glavni rizici	Procjena/ Metode upravljanja rizikom
Makroekonomska sredina	
Devizni rizik	- Funkcionalna valuta kompanije je euro, i prodaja i kupovina su izražene u eurima, Menadžment je procijenio da izloženost fluktuacijama u stranim valutama nije materijalna. - Manji broj transakcija u drugim valutama konvertuje se u euro na datum transakcije
Cijena nafte	- Kompanija je izložena riziku od robne cijene nafte. Međutim, imajući u vidu činjenicu da su nabavne cijene kao i prodajne cijene utvrđene državnom uredbom uskladjene sa tržišnim cijenama naftnih derivata, izloženost ovom riziku nije materijalna.
Finansijski rizici	
Tržišni rizik: - Novčani tok i rizik kamatne stope	- Izloženost Kompanije tržišnom riziku promjena kamatnih stopa se prvenstveno odnosi na kratkoročne depozite Kompanije uključene u gotovinu i gotovinske ekvivalente. S obzirom na trenutne tržišne kamatne stope, rizik novčanog protoka ocjenjuje se kao nematerijalan.
Kreditni rizik	- Diferencijacija različitih potrošača - Brža naplata potraživanja (smanjenje DSO) - Pregled stanja i limita potrošača - Povećana kolateralizacija
Rizik likvidnosti	- Održavanje dovoljne količine novca - Poboljšanje stope naplate potraživanja - Prilagođavanje iznosa dividendi isplaćenih akcionarima - Fazno ulaganje u osnovna sredstva - Nadzor kapitala na osnovu stepena zaduženosti. Kompanija u 2021. godini nije koristila pozajmice od banaka.

Operativni rizici	
Bezbjednost i životna sredina	- Primjena bezbjednosnih postupaka i redovna kontrola svih objekata. - Ulaganja za poboljšanje nivoa bezbjednosti i zaštite životne sredine.
Usklađenost u smislu operativnosti i kvaliteta proizvoda	- Sprovođenje potrebnih mjera za potpunu usklađenost s postojećim specifikacijama kako na nivou lanca snabdijevanja tako i na kvalitetu proizvoda. - Ulaganja u cilju prilagođavanja konfiguracije opreme, u skladu sa regulativom.
Rizik po imovinu i obaveze	- Pokrivenost osiguranjem za niz rizika, uključujući oštećenje fizičke imovine, lične povrede, prekid poslovanja, proizvoda ili druge odgovornosti.

12.2 Sistem interne revizije i upravljanje rizicima

Sistem interne revizije i upravljanje rizicima Kompanije uključuju zaštitne mehanizme i mehanizme praćenja na različitim nivoima unutar organizacije, kao što je opisano u nastavku:

Identifikacija, procjena, mjerenje i upravljanje rizikom

Identifikacija i procjena rizika odvija se uglavnom tokom strateškog planiranja i godišnje pripreme plana poslovanja i revizije. Prednosti i mogućnosti se ispituju u kontekstu djelatnosti kompanije, ali i u odnosu na zainteresovane strane na koje mogu uticati.

Planiranje i praćenje/Budžet

Poslovanje Kompanije prati se kroz detaljni budžet po sektoru poslovanja i tržištu. Budžet se sistemski prilagođava, a rukovodstvo kompanije prati finansijski učinak putem izvještaja koji se redovno sačinjavaju i poređenja budžeta sa ostvarenim rezultatima.

Adekvatnost sistema interne kontrole

Sistem interne kontrole sastoji se od politika, procedura i zadataka koje sačinjava i sprovodi rukovodstvo Kompanije i Služba interne revizije u svrhu efikasnog upravljanja rizicima, postizanja poslovnih ciljeva, pouzdanosti finansijskih i administrativnih informacija i poštovanja zakona i propisa.

Zaduženje nezavisne Službe Interne revizije je da obezbijedi, putem periodičnih procjena, terenskih i administrativnih revizija, da su identifikacione procedure i upravljanje rizicima koje sprovodi Menadžment adekvatnog karaktera, da sistem interne kontrole djeluje efikasno i da su informacije koje se dostavljaju članovima Odbora direktora u odnosu na sistem interne kontrole pouzdane i odgovarajućeg kvaliteta. Takođe, Služba interne revizije prati preporuke Službe interne revizije HP grupe i zadužena je za implementiranje istih.

Služba interne revizije je u potpunosti ispunila planirane aktivnosti definisane Godišnjim planom revizije (11 revizija), koji je usvojen od strane Revizorskog odbora, ali je i u cilju adekvatnog i promptnog upravljanja rizikom inicirala 8 revizija u različitim segmentima poslovanja.

U cilju snaženja internih kontrola i poslovnih procesa, na predlog Službe interne revizije je tokom 2021. godine koncipirano 5 internih procedura (kao i dopuna postojećih procedura) iz domena operativno-komercijalnog i finansijskog poslovanja, kao i iz oblasti upravljanja ljudskim resursima.

U cilju preventivnog djelovanja, pored revizija definisanih Godišnjim planom revizije, navedena služba je procesuirala 71 kontrolu komercijalno-finansijskog poslovanja benzinskih stanica, 65 kontrola isporuka naftnih derivata benzinskim stanicama (124 kontrole isporuka posmatrajući po svakom rezervoaru) i 69 kontrola isporuka naftnih derivata komercijalnim kupcima.

Uloga i odgovornosti Odbora direktora

Uloga i odgovornosti Odbora direktora opisani su u Poslovniku o internim procedurama Kompanije, koji odobrava Odbor direktora.

Spriečavanje i suzbijanje finansijske prevare

Relevantne interne kontrole i unaprijeđene sigurnosne mjere primjenjuju se za područja koja se smatraju da su izložena visokom riziku u smislu finansijske prevare. Pored internih kontrola koje sprovode sve službe, sve aktivnosti kompanije su predmet revizije Službe Interne revizije, čiji se rezultati dostavljaju Odboru direktora.

Interna regulativa o poslovanju

Kompanija je sačinila relevantne interne propise koje je odobrio Odbor direktora. U okviru ovih propisa definišu se ovlašćenja i odgovornosti koje promovišu odgovarajuće razdvajanje dužnosti unutar kompanije.

Kodeks poslovnog ponašanja

Kompanija je u cilju dobrog korporativnog upravljanja, izradila i usvojila Kodeks ponašanja, odobren od strane Odbora direktora. Kodeksom ponašanja su obuhvaćena načela u skladu sa kojima bi svako lice, zaposleni ili treća strana uključena u poslovanje Kompanije, kao i kolektivni organ, trebalo da postupa u okviru svojih dužnosti. Iz tog razloga, Kodeks predstavlja praktičan vodič svakodnevnih radnih zadataka svih zaposlenih u Kompaniji, ali i trećih lica koja sarađuju sa istom.

Zaštitne mjere u sistemima informacionih tehnologija

Sektor za informacione tehnologije Grupe odgovoran je za izradu IT strategije i obuku osoblja u cilju ispunjavanja svih potreba, kao i za podršku IT sistema i aplikacija kroz izradu i ažuriranje uputstava u saradnji sa spoljnim konsultantom ukoliko to je potrebno. Kompanija je izradila zadovoljavajući okvir za praćenje i kontrolu svojih IT sistema, koji je definisan nizom internih kontrola, politika i procedura.

Finansijski izvještaji i finansijsko izvještavanje - zaštitne mjere

Kompanija primjenjuje ustaljena pravila i postupke nadzora Službe računovodstva koji između ostalog obuhvataju računovodstvena načela koja je usvojila kompanija i smjernice za pripremu finansijskih izvještaja. Takođe se sprovodi automatska provjera i validacija različitih transakcionih sistema i sistema izvještavanja. U slučaju transakcija koje nisu ustaljene potrebno je posebno odobrenje. U tom smislu služba interne revizije sprovodi dodatne provjere na bazi uzorkovanja u posmatranom periodu. Služba interne revizije vrši provjeru uskladenosti Pravilnika o računovodstvenim politikama u odnosu na važeće odredbe Zakona o računovodstvu i relevantne međunarodne računovodstvene standarde.

Ovlašćenja u Kompaniji

Pravilnikom o ovlaštenjima se definišu ovlaštenja različitih rukovodioca Kompanije, kako bi se izvršile određene transakcije ili dužnosti (npr. potpisivanje plaćanja, ovjera računa, potpisivanje ugovora itd.).

12.3 Pravni rizici

Montenegrobonus doo je pokrenuo dva sledeća spora protiv Kompanije. Menadžment je i dalje uvjeren da ne postoji osnov za oba ova spora.

- U prvom sporu potražuje iznos od EUR 11.024.960 iz razloga što Jugopetrol AD, po izjavi tužioca, nije dozvolio korišćenje skladišnih kapaciteta na petrolejskim instalacijama, po privremenoj mjeri Privrednog suda Podgorica iz 2004. godine. Rješenjem Osnovnog suda Kotor od 6. novembra 2009. godine, određen je prekid postupka sve dok se ne okončaju sudski postupci iz prethodne tačke u kojima se treba utvrditi pitanje vlasništva spornih nepokretnosti na gore pomenutim petrolejskim instalacijama.
- U drugom sporu tužilac potražuje iznos od EUR 7.560.000 za izgubljenu dobit za koju navodi da bi bio u mogućnosti da je ostvari da je sporne skladišne kapacitete izdao u zakup nekom drugom pravnom licu. I ovaj spor je rješenjem Osnovnog suda Kotor P 439/09 od 4. oktobra 2010. godine prekinut sve do okončanja takođe sudskih postupaka iz prethodne tačke radi razrješenja spornog pitanja - pravo vlasništva na spornim nepokretnostima.

13. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA

Društvo je potpuno kontrolisano od strane Hellenic Petroleum S.A., grčke Kompanije koja posjeduje 54.4% njenog akcionarskog kapitala kroz Hellenic Petroleum International S.A., kompanije sa sjedištem u Austriji. Hellenic Petroleum je ekskluzivni dobavljač kompanije naftnim proizvodima. EKO ABEE, ćerka-Društvo, koja je u cijelokupnom vlasništvu Hellenic Petroleum-a, snabdijeva Kompaniju uljem i mazivima. Još dvije ćerke kompanije Asprofos i ELPE Services Limited, u vlasništvu Hellenic Petroleum-a, snabdijevaju Kompaniju različitim tehničkim i menadžment uslugama.

Ostvarene su sljedeće transakcije sa povezanim licima:

a) Kupovina robe i usluga:

Kupovina od povezanih pravnih lica	Odnos	Priroda transakcija	2021	2020
Hellenic Petroleum S.A.	Matično društvo	Kupovina naftnih proizvoda	120.473.744	54.186.271
Hellenic Petroleum S.A.	Matično društvo	IT usluge	289.010	267.588
EKO ABEE	Dio grupe	Kupovina ulja	151.595	119.291
HELPE International Consulting	Dio grupe	Usluge konsaltinga	210.000	270.000
Asprofos Engineering S.A.	Dio grupe	Usluge održavanja	-	20.000
Okta Crude Oil Refinery AD	Dio grupe	Usluge konsaltinga i analize	6.177	1.134
Okta Crude Oil Refinery AD	Dio grupe	Kupovina naftnih proizvoda	149.002	-
EKO Bulgaria EAD	Dio grupe	Program EKO guarantee	-	-
Ukupno			121.279.528	54.864.283

b) Obaveze prema povezanim licima:

Obaveze prema povezanim pravnim licima	Odnos	Priroda transakcija	2021	2020
Hellenic Petroleum S.A.	Matično Društvo	Kupovina naftnih proizvoda	789.089	315.345
Hellenic Petroleum S.A.	Matično Društvo	IT usluge	79.327	267.588
EKO ABEE	Dio grupe	Kupovina ulja	-	37.025
Okta Crude Oil Refinery AD	Dio grupe	Usluge konsaltinga i analize	2.118	-
HELPE International Consulting	Dio grupe	Usluge konsaltinga	210.000	270.000
Ukupno			1.080.534	889.958

Transakcije prodaje i kupovine robe i usluga obavljaju se po istim uslovima kao i transakcije sa trećim (nepovezanim) pravnim licima.

14. FOKUS NA ŽIVOTNU SREDINU

Jugopetrol AD, kao član Hellenic Petroleum Grupe, u potpunosti primjenjuje usvojenu Politiku Grupe za zaštitu, bezbjednost i sprečavanje incidenata.

Naša Kompanija je obezbijedila sve preduslove i prilagodila procese rada kojima se postiže sveukupna bezbjednost i zaštita na svim nivoima, kao i zaštita životne sredine i kvaliteta života svih građana.

Početkom pandemije izazvane korona virusom u našoj zemlji Kompanija je napravila plan/proceduru za postupanje u slučaju pojave koronavirusa (COVID-19). Cilj plana/procedure je da jasno definiše potrebne korake za upravljanje svim bezbjednosnim mjerama kako bi se spriječila pojava i širenje novog (COVID19) korona virusa. Odnosi se na sve zaposlene koji rade u svim sferama društva Jugopetrol-a AD, koji su posredno ili neposredno raspoređeni na poslovima rada u kompaniji, upravnoj zgradi, na avio servisima, instalacijama, benzinskim stanicama i dr.

Da bi se postigao optimalni način organizacije i praćenja upravljanja krizom COVID-19, kao i za efikasnije upravljanje potvrđenim slučajevima koji se mogu pojaviti, kompanija Jugopetrol AD je formirala Koordinacioni krizni tim sa zadatkom da sprovodi sve neophodne mjere za normalno funkcionisanje kompanije u toku trajanja krize i da izvještava Grupu o relevantnim podacima i dnevnom statusu. Odgovornost za primjenu ove procedure nose svi zaposleni u kompaniji, partneri, izvođači, COMO menadžeri, dobavljači i svi oni koji su na bilo koji način vezani za poslovanje kompanije.

Kao rezultat dobrog rada u oblasti sprečavanja širenja korona virusa, Jugopetrol AD je krajem 2020. sertifikovan sa "Covid - Shield". U skladu sa aktuelnim dešavanjima i nastavkom krize izazvanom covid 19 virusom kompanija je nastavila svoj rad i posvećenost prvenstveno u cilju zaštite svojih zaposlenih i partnera sa kojima posluje. Periodična preventivna testiranja, dezinfekcije objekata, nabavka najsavremene lične zaštitne opreme, ažuriranje aktuelnih procedura i mnogo toga još je prepoznato i objedinjeno kroz novi sertifikat covid shield koji je dobijen krajem 2021. godine. Kao i protekle godine česti audit koji se sprovode po utvrđenim terminima u cilju provjere sistema rada će se nastaviti i u 2022. god, time je Jugopetrol još jednom potvrdio da je korak ispred drugih kada je zaštita i bezbjednost u pitanju.

Jugopetrol AD posluje u saglasnosti sa zakonskom regulativom i standardima koji se primjenjuju u Crnoj Gori i prati procese usklađivanja nacionalne legislative sa evropskim standardima koristeći međunarodni nivo znanja i iskustva iz Hellenic Petroleum Grupe, uvođenjem novih tehnologija i primjenom najnovijih tehničkih rješenja.

Organizaciona i operativna struktura Kompanije je prilagođena potrebama sprečavanja, praćenja i uklanjanja mogućih uzroka bilo kakvih incidenata u svim segmentima poslovanja.

Stalna obuka zaposlenih se sprovodi prema utvrđenom planu koji je usklađen sa zakonskom regulativom. Mi sprovodimo periodične obuke i ažuriramo procedure kako bi preduprijedili bilo kakvu mogućnost povrede zaposlenih ili oštećenja sredstava.

Jugopetrol AD, kao društveno odgovorna kompanija, planira i sprovodi sve aktivnosti tako da:

- obezbijedi da one izazivaju najmanji mogući uticaj na životnu sredinu, tj. da predstavljaju najmanji mogući rizik po životnu sredinu i zdravlje ljudi,
- smanji zauzimanje prostora i potrošnju sirovina i energije tokom izgradnje, proizvodnje, distribucije i korišćenja,
- uključi mogućnost reciklaže, spriječi ili ograniči uticaj na životnu sredinu na samom izvoru zagađenja,
- primijeni sve dostupne procedure za procjenu očekivanih uticaja i odgovarajuće mjere u cilju izbjegavanja negativnih posljedica po ljudsko zdravlje i životnu sredinu.

Kako bi se zaštitila životna sredina i obezbijedila usaglašenost sa zakonskom regulativom i procedurama, sprovode se sljedeće aktivnosti:

- Zaštita životne sredine (klime)

Na našim objektima koristimo savremene materijale - izolaciju urađenu u skladu sa standardima, a na Instalaciji Bar su ugrađeni bioprečištači i filteri zauljenih voda, sa ciljem prečišćavanja otpadnih voda.

- Upravljanje otpadom

Potpisan je ugovor sa dvije firme za sakupljanje otpada - "Hemosan" i "Inter Trade", u skladu sa regulativom i pravilima za prevoz otpada. Svi podaci o otpadu se dostavljaju na godišnjem nivou, a plan upravljanja otpadom se razvija na trogodišnjem nivou, s obzirom da je poznato da naša Kompanija generiše nekoliko različitih kategorija opasnog otpada.

- Upravljanje vodnim resursima (smanjenje potrošnje vode i zagađenja)

Atmosferske padavine koje dopiju na plato benzinske stanice, prije upuštanja u javnu kanalizaciju ili prirodni prijemnik prolaze kroz separator zauljenih voda, u skladu sa novim konceptom naših rekonstruisanih benzinskih stanica. Mogućnost da naftni derivati dopiju u životnu sredinu usljed njihovog izlivanja na plato se sprečava ugradnjom posebnih sistema. Ispitivanja koja se izvode na našim objektima su u skladu sa Pravilnikom o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda u javnu kanalizaciju ili prirodni recipijent odnosno shodno elaboratu procijene uticaja na životnu sredinu za specifični objekat.

Vodna dozvola je dobijena na period od 10 godina. Aktivnosti na njenom dobijanju uključuju komunikaciju sa Upravom za vode i pregled i potvrdu na licu mjesta da izvedeni projekat zadovoljava odredbe Zakona o vodama, da separatori zauljenih voda funkcionišu i propisno se održavaju, i da postoje i primjenjuju se odgovarajuće procedure za sprečavanje zagađenja vode.

- Upravljanje energetske resursima (kontrola emisije gasova)

Rezervoari na Instalaciji Bar su opremljeni plivajućim krovovima, čime je smanjena emisija gasova. Izgradnjom novog sistema za povraćaj isparenja, koji će biti u potpunosti implementiran i na našim benzinskim stanicama i na Instalaciji Bar, u potpunosti ćemo eliminisati emisiju gasova u atmosferu i na taj način zaštititi vazduh. Ovaj sistem tokom prijema goriva ne dozvoljava ispuštanje isparenja goriva u atmosferu, već ih kroz povratno crijevo sakuplja nazad u autocistijernu ili rezervoar. Kasnije se iz cistijerne sakupljeni gasovi, tj isparenja predaju u rezervoar tzv. Vapor recovery unit čime se obezbjeđuje zaštita životne sredine.

- Industrijska bezbjednost (protivpožarna zaštita)

Mi koristimo novi protivpožarni sistem, koji je energetske efikasniji, u potpunosti automatizovan i podiže bezbjednost na najveći mogući nivo. Sa gledišta zaštite od požara objekat Instalacija Bar se smatra objektom od posebnog interesa, te se pored opštih mjera preduzimaju i posebne mjere zaštite od požara. Po količini i fizičko hemijskim osobinama materijala koji se skladišti (naftni derivati) ovaj objekat se ubraja u objekte prve kategorije opasnosti od izbijanja požara. Zbog toga je na Instalaciji Bar 1981. godine izgrađen stabilni protivpožarni sistem, koji je kasnije nadograđivan u cilju pokrivanja preostalih rezervoara stabilnim protivpožarnim sistemom.

Stabilni protivpožarni sistem se sastoji od sledećih funkcionalnih cjelina:

- magistralni cjevovodi;
- sistem za hlađenje;
- sistem za gašenje;
- glavna pumpna stanica sa glavnim rezervoarom za vodu,
- pomoćna pumpna stanica;
- agregatska stanica;
- kontrolna sala;
- sistem za dojavu požara.

- Upravljanje i nadzor PP sistema

Kontrolna sala Instalacije Bar se nalazi preko puta upravne zgrade i u neposrednoj blizini ulaza na Instalaciju Bar. U kontrolnoj sali se vrši kompletan monitoring svih aktivnosti na Instalaciji. Ovdje je, pored ostalih sistema, smješten i sistem za nadzor i upravljanje protivpožarnim sistemom preko računara, odnosno WinGuard SCADA sistema. Dežurni operater može na osnovu svoje procjene u svakom trenutku aktivirati bilo koji element protivpožarnog sistema pojedinačno, ili aktivirati kompletan scenario za gašenje određenog objekta. Nakon aktivacije određenog scenarija sistem automatski vrši sve potrebne radnje za gašenje objekta pogođenog požarom (aktivacija pumpi, drenčeri ventila za gašenje, hlađenje itd.).

- Sistem za dojavu požara

Sistem za dojavu požara se sastoji od javljača požara raspoređenih po kompletnom objektu Instalacije Bar, i vatrodojavne centrale, instalirane na ulazu Instalacije Bar, u kontrolnoj sobi zaštitara. Pored ručnih javljača požara, raspoređenih po cijelom objektu u neposrednoj blizini svih skladišnih rezervoara, postoje i automatski javljači koji se nalaze u trafostanicama i pumpnim stanicama.

- Sistem razglasa i video nadzora

Kompletni objekat Instalacije Bar pokriven je video nadzorom sa velikim brojem kamera na taj način da imamo veliku pokrivenost. Kamere su od najsavremenijeg proizvođača. Sistem omogućuje čuvanje video zapisa za period 60 poslednjih dana. Prikaz sa kamera video nadzora je omogućen u glavnoj kontrolnoj sali Instalacije Bar, kao i u kontrolnoj sobi zaštitara Instalacije Bar. Po objektu je raspoređeno više razglasnih uređaja umreženih sa višekanalnim mikrofonom koji se nalazi u kontrolnoj sobi.

15. KORPORATIVNA DRUŠTVENA ODGOVORNOST

Jugopetrol AD i Hellenic Petroleum grupa ulažu velike napore da doprinesu razvoju svake zemlje u kojoj posluju. Tokom godina doprinose stvaranju boljih i zdravijih zajednica u različitim oblastima, prije svega u oblastima obrazovanja, sporta i kulture. Kompanije su posebno posvećene razvoju obrazovnih i sportskih projekata sa fokusom na djecu i mladu populaciju, ali i pomoći ugroženim porodicama i pojedincima. Među brojnim priznanjima izdajamo priznanje Unije poslodavaca Crne Gore za CSR u kategoriji „briga za zajednicu“ za 2019. godinu, „ISKRA“ nagrade za filantropiju za doprinos na nacionalnom nivou za 2020. godinu. i nagradu Privredne komore Crne Gore za društveno dogovorno poslovanje za 2020. godinu.

U nastavku su opisani najveći projekti Jugopetrol AD za 2021. godinu. Osim navedenih, kompanije je ulagala i u manje projekte i aktivnosti.

- Doprinos poboljšanju životnih uslova

Jugopetrol AD tradicionalno pomaže jedini Dom za nezbrinutu djecu u Crnoj Gori, „Mladost“ Bijela. Zbog pandemije izazvane COVID-19 virusom djeca ovog ljeta nijesu imala priliku da borave na sportskom kampu u Grčkoj, čiji boravak od 2014. godine organizuje i finansira Kompanija. Prvi dio donacije za 2021. godinu bio je u vidu školskog pribora, putnih torbi i kofera za svu djecu. Drugi dio donacije biće izlet za grupu starije djece, tokom raspusta u Crnoj Gori.

U skladu sa mjerama u cilju suzbijanja pandemije izazvane COVID-19 virusa, Jugopetrol AD je podržao i učešće Ambasade Republike Grčke na tradicionalnom diplomatskom humanitarnom bazaru u sakupljanju sredstava za podršku ugroženim pojedincima i kategorijama.

- Doprinos zdravstvenoj zaštiti

Jugopetrol AD je u saradnji sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom i Domom zdravlja Podgorica podržao projekat uspostavljanja pozivnog centra za COVID pacijente radi poboljšanja dostupnosti kvalitetne zdravstvene zaštite. S tim u vezi, Kompanija je donirala sedam računara i monitora Domu zdravlja Podgorica.

Dodatno, Kompanija je i u 2021. godini nastavila tradicionalno dijeljenje igračaka najmlađima koji za vrijeme novogodišnjih praznika borave na Institutu za bolesti djece u Podgorici.

- Podrška kulturi i sportu (sponzorstva)

Jugopetrol AD je podržao razvoj sporta u zemlji kroz projekat podrške Crnogorskom olimpijskom komitetu i učešću sportista na odloženim Olimpijskim igrama u Tokiju, koje su održane su od 23. jula do 8. avgusta. Takmičilo se ukupno 33 sportista u 7 sportskih disciplina.

- Mlade generacije i obrazovanje

Jugopetrol AD je u 2021. godini u saradnji sa Olimpijskim komitetom Crne Gore podržao mlađe generacije i obrazovni sistem. Naime, uoči Olimpijskih igara održano je likovno takmičenje u četiri kategorije za različite uzraste učenika osnovnih škola pod nazivom "Igraj za svoj tim - Igraj za svoju školu". Kompanija je pobjednicima konkursa (ukupno njih 12) i njihovim osnovnim školama donirala sportsku opremu, a sve u cilju njegovanja zdravih navika i načina života od ranog uzrasta.

S poštovanjem,

(Izvršni direktor)

Vasileios Panagopoulos

(Finansijski direktor)
Nikola Jovanović